ŠMARSKE NOVICE

Glasilo Občine Šmarje pri Jelšah

št. 38 \ letnik 6 \ junij 2021 \ Poštnina plačana pri pošti 3240 Šmarje pri Jelšah

ŠMARJE JE PRAZNOVALO

PREGLED VSEBINE

5 Ureditev križišča pri trgovini Kašča

7 Plaz na cesti Vršna vas-Tinsko bo saniran

8 Gostinstvo in turizem na preizkušnji

13 Novosti v turistični ponudbi

14 Šmarje je praznovalo

19 Gostili dva izjemna športna dogodka

20 Tridesetletni odsev šmarske kulture v samostojni Sloveniji

25 Naprej po šmarski kulinarični poti

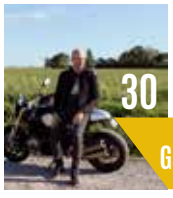
30 Gastarbajter: David Šarlah

KOLOFON

Šmarske novice,
glasilo Občine Šmarje pri Jelšah

Izdajatelj
Občina Šmarje pri Jelšah
Aškerčev trg 15
3240 Šmarje pri Jelšah
www.smarje.si

Odgovorna urednica
Sergeja Javornik
t: 03 810 12 64
e: sergeja.javornik@smarje.si

Uredniški odbor
Rok Krivokapić
Žiga Petek
Žiga Planinšek
Alenka Ratej
Mateja Žagar

Lektoriranje
Sergeja Javornik

Oblikovanje
DIS, Tina Čas, s. p.

Tisk
Grafika Gracer, Celje

Distribucija
Pošta Slovenije

Naklada:
3.600 izvodov

ISSN 2463-9044

Občinsko glasilo Šmarske novice izhaja vsake tri mesece in je brezplačno za vsa gospodinjstva ter javne zavode in javna podjetja s sedežem v občini Šmarje pri Jelšah. Glasilo je vpisano je v Razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 2015.

Priporočila avtorjem za nenaročene prispevke
Članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in pripisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu z uredniško politiko in s prostorskimi zmožnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Prispevki niso honorirani. Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka.

Prispevke oddajte v formatih .doc, brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna pri vsakem članku) pošljite kot samostojne datoteke v .jpg formatu in velikosti vsaj 2 Mb. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina nenaročenih prispevkov je lahko največ 1.000 znakov s presledki, v vsakem primeru je priporočljiv predhodni dogovor z odgovorno urednico glasila.

Rok za naslednjo številko
Zadnji rok oddaje prispevkov, obvestil in drugih objav za naslednjo številko je **15. september 2021**. Naslednja številka izide 30. septembra 2021.

Na naslovnici: Šmarje pri Jelšah.
Foto: Matic Javornik

UVODNIK

Sergeja Javornik,
odgovorna urednica

Marko Samec

Polovica leta je za nami. Poletni dnevi, ki so pred nami, bodo pravšnji za malce predaha, oddiha. Verjamem, da boste dneve izkoristili za raznolike aktivnosti na prostem. Dopust ali počitnice večina preživi ob morju, kjer ob poležavanju v prijetni senci, jutranjem teku ali kolesarjenju oziroma odkrivanju lokalnih lepot in okušanju kulinaričnih dobrot res pozabimo na vsakdanje skrbi. Nemalo ljudi počitnikuje v hribih, kjer razgledi jemljejo sapo in navdušujejo, v termah in naravnih kopališčih, kjer sveža voda zbistri duha. Nekateri izmed vas se boste spet potepali po ljubi nam domovini, ki ponuja toliko raznolikega, spet drugi boste odkrivali lepote tujine.

Počitniški oziroma dopustniški dnevi so namenjeni sprostitvi, raziskovanju še neodkritega, nabiranju sveže energije za nove podvige, uresničevanje smelih načrtov, novih ciljev. Zato je prav, da proste dneve dobro izkoristite. Kljub sproščenosti, ki jo povezujemo z dopustom in počitnicami, naj vseeno velja mera previdnosti in pozornosti pri aktivnostih, ki jih boste počeli.

Počitniški oddih si bomo seveda privoščili tudi ustvarjalci občinskega glasila. Tokratno izdajo smo vsebinsko načrtovali pred slabima dvema mesecema. Osrednji poudarek smo namenili občinskemu praznovanju, ki je bilo tudi v znamenju dveh okroglih jubilejev, 150-letnici pridobitvi trških pravic Šmarja pri Jelšah in 30-letnici samostojnosti Slovenije. Predstavljamo prejemnike letošnjih občinskih priznanj, med katerimi je po desetih letih ponovno prejemnik naziva častni občan. Letošnje nagrajence povezujejo delavnost, zagnanost, prizadevanja za skupno dobro, edinstvenost, zanos, pogum, humanost. Stopajo iz sivine povprečja, ker marsikaj delajo drugače. Prisegajo na pošteno delo, stavijo na zagnanost, vztrajnost, voljo, pogum in znanje. So tisti, ki prehitevajo, rastejo in so korak pred konkurenco. Kar znajo in zmorejo, delijo z drugimi, na trg prenašajo nova znanja, inovacije, delijo dragocene izkušnje, so sposobni, iznajdljivi. So tisti, ki uspešno plujejo proti toku. So zgled mnogim posameznikom in ponos skupnosti.

K pestrosti nove izdaje glasila prispevata novi rubriki. Spet je z nami Šmarski argo, koristna novost je rubrika, v kateri bodo zaposlene centra za socialno delo svetovale s področij svojega dela. Da se življenje po pandemiji počasi le vrača v ustaljene tirnice, dokazujejo prispevki društev in relativno bogat napovednik prireditev.

Življenje in delo tečeta naprej na vseh področjih ustvarjanja. V vročih poletnih dneh res z nekoliko drugačnim tempom, a vendarle spet dihamo drugače. Uživajte v vsem, kar boste počeli to poletje. Pazite nase in svoje najdražje. Ostanite zdravi.

BESEDA ŽUPANA

Spoštovane Šmarčanke in Šmarčani,

junij je praznični čas za občino Šmarje pri Jelšah, saj v tem mesecu praznujemo občinski praznik. Poletje smo otvorili s slavnostno sejo, ki je potekala 18. 6. 2021 v Kulturnem domu v Šmarju pri Jelšah. Po zaključku uradnega dela seje smo se s koncertom domače glasbene skupine Mi2 želeli vam, občanom, zahvaliti za vso potrpežljivost in sodelovanje v časih, ki smo jih preživeli skupaj. Na ploščadi pred kulturnim domom smo imeli tudi Kuhinjo pod jelšami z domačimi gostinci.

Vesel sem, da smo letos podelili občinske nagrade za toliko različnih področij. Častni občan občine Šmarje pri Jelšah je podjetnik in lastnik podjetja Vitli Krpan Franc Pišek, ki je s svojim zanosom, z vizijo in razvojnim napredkom nedvomno prispeval h gospodarskemu razvoju občine in jo predstavlja tudi širši domači in svetovni javnosti.

Jaka Rihtarič je prejel plaketo za življenjsko delo na področju športa.

Občinsko priznanje za ozaveščanje o pomenu zdravega načina življenja in rekreativne športne vadbe v občini je prejela fizioterapevtka in dolgoletna športna trenerka Petra Čebokelj. Prav športna vadba in geslo »Zdrav duh v zdravem telesu« nam lahko pomagata premostiti vsako oviro.

Občinsko priznanje je prejel še Aleš Seidl za prispevek k razvoju Območne obrtno-podjetniške zbornice Šmarje pri Jelšah, 30-letno uspešno podjetniško pot ter podporo delovanja lokalnih društev.

Zelo ponosen sem, da smo podelili posebno županovo priznanje tudi na področju prostovoljnega dela, ki ga zasluženo prejme Franc Eisenkoler. Za nesebično in vsakokratno pripravljenost pomagati pri ozaveščanju o pomenu varnosti v prometu in varovanju otrok preko SPV-ja.

Denarno nagrado smo podelili Tenis klubu Šmarje, ki zgledno skrbi za urejenost tenis igrišč in aktivno deluje na področju promocije tenisa v občini.

Poletje smo nadaljevali z jubilejnim 10. Rokovim poletjem, ki bo tudi letos potekal v dveh sklopih na dveh prizoriščih. Začeli smo 19. junija, v atriju muzeja baroka v ritmih jazza in klasične glasbe. Od 19. do 30. avgusta se začenja drugi sklop, tokrat klasičnih koncertov Rokovega poletja, ki bo potekal v cerkvi sv. Roka. 15. avgusta vas prijazno vabim na tradicionalno romanje ob Marijinem prazniku na šmarsko kalvarijo.

Leto 2021 je bilo za Občino Šmarje pri Jelšah izrazito investicijsko naravnano, kar se vidi in čuti po vsej občini, uspelo nam je pridobiti ogromno državnega denarja in denarja iz evropskih skladov. Naložbe, ki smo jih izvedli, so na področju šolske infrastrukture: telovadnica Zibika, kuhinja OŠ Šmarje pri Jelšah; nato realizacija oskrbovanih stanovanj; na področju ureditve cestne infrastrukture: cesta Dobrava, ureditev križišča Kašča, ureditev ceste Pečica, preplastitev odseka ceste Mala Pristava–Belo; ureditev odseka Volčja jama; v centru Šmarja pa smo uredili poplavno varnost s prestavitvijo potoka izpod Barbare. Tudi letos smo uspeli pridobiti državna sredstva za sanacijo treh večjih plazov v občini. V KS Kristan Vrh začnemo z gradnjo garaž za potrebe gasilskega društva Kristan Vrh. V KS Šentvid smo pri Direkciji za vode uspeli zagotoviti generalno čiščenje in urejanje Šentviškega potoka.

Ob občinskem prazniku vam iskreno čestitam in vam želim vse lepo. Prav tako prejmite čestitke ob 30-letnici naše države. Pomembno je, da smo na svojo deželo ponosni in da v njej radi živimo – enako pa velja tudi za naš občino – identiteto kraja gradijo in ustvarjajo njegovi ljudje.

Vse najboljše, Šmarje, vse najboljše, Slovenija!

Pozdrav,

Matija Čakš, dr. vet. med, spec. bujatrike, župan

Ureditev križišča pri trgovini Kašča

V tem mesecu bo stekla glavnina gradbenih del v sklopu celostne ureditve križišča pri trgovini Kašča v središču Šmarja pri Jelšah. Križišče glavne regionalne ceste z Vegovo ulico bo nesemaforizirano z zavijalnimi pasovi na državni regionalni cesti. V sklopu naložbe bo zgrajen nadomestni most čez Šmarski potok, zmanjšan bo vzdolžni naklon Vegove ulice, niveleta glavne ceste pa bo dvignjena s hkratno ukinitvijo priključka za trgovino Kašča. Urejene bodo površine za pešce in kolesarje, obstoječe avtobusno postajališče za smer Šentjur, javna razsvetljava, preurejeni bosta obstoječi parkirišči na obeh straneh glavne ceste. Urejeno bo še korito Šmarskega potoka, prestavljeni in zaščiteni bodo obstoječi komunalni vodi.

Obsežna dela izvaja celjsko podjetje VOC. Pogodbena vrednost del je nekaj več kot milijon evrov; Direkcija za infrastrukturo bo zagotovila dobrih 768 tisoč evrov, Občina Šmarje pri Jelšah pa 241 tisoč evrov.

Sergeja Javornik

Zaradi ureditve križišča pri Kašči bodo v prihodnjih mesecih zapore glavne regionalne ceste, zaradi česar se bo potovalni čas podaljšal, občasno bo prihajalo do večjih zastojev. Foto: Blaž Lah, Matic Javornik

Državni milijon za rekonstrukcijo potoka izpod Barbare

Še eno veliko gradbišče je v središču Šmarja pri Jelšah. Celjsko podjetje Nivo Eko je namreč začelo z rekonstrukcijo kanalizirane trase potoka izpod Barbare. V celoti bo rekonstruirano 250 metrov vodotoka, od tega bo v odprti strugi približno 65 metrov potoka. V sklopu naložbe bodo na novo zgrajeni oziroma prestavljeni številni podzemni komunalni vodi.

Naložbo, ki je del protipoplavnih ukrepov, bo izvedlo celjsko podjetje Nivo Eko. Dela bodo stala 1,12 milijona evrov. Glavnino denarja bo zagotovila Direkcija za vode, Občina Šmarje pri Jelšah je za izdelavo projektne dokumentacije zagotovila 44.320 EUR.

Dela bodo po pogodbenih rokih končana najkasneje do konca leta. V času izvedbe bo občasno delno zaprta glavna regionalna cesta skozi Šmarje pri Jelšah, zato se bo potovalni čas podaljšal, občasno bo prihajalo do večjih zastojev. Določene javne površine v središču bodo zaprte, npr. del ploščadi pred kulturnim domom, parkirišča in druge površine na območju od nove do stare občine.

Sergeja Javornik

Rekonstrukcija kanaliziranega dela potoka izpod Barbare je del protipoplavnih ukrepov. Foto: Blaž Lah, Matic Javornik

Identificiranje nezakonitih deponij odpadnega blata

V zadnjem obdobju se vrstijo medijska poročanja o nezakonitem odlaganju odpadnega komunalnega blata v naravo po Sloveniji, tudi na območju Obsotelja in Kozjanskega.

Z željo, da ohranimo čisto in neokrnjeno naravo v naši občini, vse občane pozivamo, da so v svojem okolju pozorni na morebitno nezakonito odlaganje blata in/ali odpadkov.

Če opazite nezakonito deponijo odpadnega komunalnega blata, to prijavite Medobčinskemu inšpektoratu in redarstvu občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje, telefon: 03 81 81 701, 03 81 81 702, 03 81 81 734, oziroma na e-naslov: inspektorat@rogaska-slatina.si.

Gradnja povezovalne ceste Dobrava

Na območju načrtovane stanovanjske soseske Dobrava celjsko podjetje VOC gradi 380 metrov dolgo povezovalno cesto. Povezovala bo Kolodvorsko ulico, Grajski log, Dvor in Vegovo ulico pri OŠ Šmarje pri Jelšah. Ob cesti bo enostranski pločnik za pešce, na cestišču bo na obeh pasovih označena kolesarska pot. V čas ureditve križišča pri Kašči bo povezovalna cesta služila tudi kot začasna obvozna cesta. Gradnja bo stala nekaj več kot 692 tisoč evrov, kar je v celoti zagotovljeno v letošnjem občinskem proračunu.

Potek del na območju nove povezovalne ceste vseskozi pozorno spremljajo tudi arheologi. Ekipa pod vodstvom Primoža Stergarja iz Celja dela v skladu s projektnimi pogoji in kulturnovarstvenim soglasjem Ministrstva za kulturo za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline na območju gradnje povezovalne ceste Dobrava. Stroške arheološke raziskave, ki naj bi trajala do konca leta, v celoti krije občina. Doslej odkritij, zaradi katerih bi bilo treba ustaviti dela za dlje časa, še ni bilo.

Sergeja Javornik

HABITAT MALE UHARICE NI OGROŽEN

Par male uharice (Asio Otus), ki v drevesih ob osnovni šoli gnezdi že najmanj štiri leta, ni ogrožen zaradi gradnje povezovalne ceste Dobrava. Sredi aprila je bila inšpekcija za okolje in prostor obveščena, da naj bi bilo uničeno gnezdo male uharice. Na terenskem ogledu je inšpektorica ugotovila, da pri izvedbi del ni prišlo do vznemirjanja ptic niti se ni poseglo v njun habitat. Občina kot investitor gradnje in izvajalec se zaveda pomena ohranitve ogroženih vrst, zato v habitat nikakor ne bomo posegali. Z namenom ohranitve habitata so se določene veje dreves le povezale, tako da je izvajalcu omogočeno lažje manevriranje z delovnimi stroji. Po zaključku gradbenih del konec julija bo občina inšpektoratu predložila vsa ustrezna dokazila o ohranjenosti habitata.

Povezovalno cesto Dobrava gradi celjski VOC. Foto: Blaž Lah, Matic Javornik

Nižji komunalni prispevek za mlade in mlade družine

Od prvega septembra 2021 se bo uporabljal odlok o subvencioniranju komunalnega prispevka za mlade in mlade družine v naši občini. Odlok so na junijski seji potrdili svetniki in tako podprli ukrep občine, s katerim želi mlade zadržati v občini in privabiti tudi mlade iz drugih krajev.

Na pobudo občanov, ki želijo reševati svoje stanovanjsko vprašanje, smo pristopili k iskanju rešitev za pomoč mladim in mladim družinam pri gradnji njihovih stanovanjskih objektov. Z zagotavljanjem finančnih spodbud za gradnjo namerava občina mlade občane zadržati v občini in privabiti tudi mlade iz drugih krajev ter s tem vnesti v občino svežo energijo in napredek.

Oprostitev ali delno oprostitev plačila komunalnega prispevka mladim ali mladim družinam so nekatere občine v preteklosti uveljavljale v sklopu odlokov o komunalnem prispevku. V naši občini tovrstne oprostitve komunalnega prispevka zaradi zakonskih omejitev v preteklosti nismo imeli predvidene, kar pomeni, da so bili mladi v enakem položaju kot drugi graditelji.

Na podlagi pregleda prakse ostalih občin je bilo ugotovljeno, da jih ima precej urejeno subvencioniranje komunalnega prispevka. Tako je bila sprejeta odločitev, da se pristopi k pripravi odloka o subvencioniranju komunalnega prispevka za mlade in mlade družine.

V odloku je določeno, da je upravičenec zemljiškoknjižni lastnik zemljišča ali pa ima pravico graditi na podlagi ustanovljene in zemljiškoknjižno vpisane stavbne pravice. Pojma mladi in mlade družine imajo občine različno definirane, zato smo pri določitvi meje izhajali iz povprečja primerljivih odlokov. Po sprejetem odloku se za mlade štejejo osebe, ki v letu vložitve vloge za subvencijo niso stari več kot 35 let, za mlade družine pa družine z vsaj enim otrokom, v kateri nobeden od staršev v letu vložitve vloge ni star več kot 35 let, ne glede na starost otrok.

Predlagana višina subvencije znaša 30 % od odmerjenega komunalnega prispevka za mlade in 40 % za mlade družine. Višina komunalnih prispevkov za stanovanjske objekte je lahko zelo različna, saj je odvisna od velikosti gradbene parcele in bruto tlorisne površine objekta, ki ga zavezanec gradi. To bi ob gradnji izredno velikega stanovanjskega objekta lahko pomenilo tudi zelo visoko subvencijo, zato znaša omejitev višine subvencije na največ 1.500 evrov.

V odloku so zapisani tudi pogoji, kdaj mora upravičenec subvencijo vrniti. Na ta način se preprečuje, da bi zasebni vlagatelj subvencijo izkoristil za gradnjo objektov za trg. Subvencija se uveljavlja sočasno z odmero komunalnega prispevka. O upravičenosti do subvencije odloča občinska uprava z izdajo odločbe.

Zdenka Kos, podsekretarka v oddelku za okolje in prostor

Šolska kuhinja bo sodobna in večja

Ministrstvo za šolstvo in šport bo sofinanciralo izgradnjo prizidka k osnovni šoli v Šmarju pri Jelšah in rekonstrukcijo šolske kuhinje. Na razpisu za sofinanciranje projektov in naložb v vrtcih in osnovnih šolah v obdobju 2021–2024 je ministrstvo za projekt zagotovilo 568.182 evrov. V sklopu projektov v osnovnih šolah je bilo oddanih 91 prijav, merila za sofinanciranje je izpolnjevalo 25 izbranih projektov.

»Odločba ministrstva o sofinanciranju nam bo omogočila, da naložbo lažje dokončamo po zastavljenem terminskem načrtu. V preteklem letu je podjetje Kuponko iz Šentjurja že zaključilo prvo in drugo fazo projekta. V novem prizidku so urejene tri učilnice, zbornica in servisni prostori za kuhinjo. Med letošnjimi poletnimi počitnicami bo podjetje Kuponko izvedlo še gradbeno-obrtniška dela v sklopu rekonstrukcije kuhinje,« naložbo predstavlja mag. Anita Reich, vodja oddelka za investicije. Sledila bo namestitev tehnološke opreme kuhinje, kar bo opravilo grosupeljsko podjetje Kovinastroj servis. Podjetje je bilo izbrano v postopku javnega naročanja in bo dela opravilo za 189 tisočakov.

Doslej izvedena dela so stala slabega pol milijona evrov, ki jih je občina zagotovila v proračunu.

Sergeja Javornik

Med poletnimi počitnicami bo prenovljena šolska kuhinja. Foto: Blaž Lah, Matic Javornik

Krajinska ureditev okolice ribnikov

Naložba vključuje ureditev območja okrog dveh ribnikov na območju poslovne cone zahod v Šmarju pri Jelšah, kjer ni pešpoti in primerne opreme. Načrtovana je izgradnja utrjenih pešpoti, prostorov za počitek s klopmi, zasaditev manjšega drevoreda iz avtohtonih sort, ureditev varnostnega preliva med ribnikoma in utrjene površine z mizo in klopmi ter zunanjim vrtnim žarom za možnost ponudbe piknika na prostem. V sklopu ureditev bo vgrajena dodatna urbana oprema, kot so koši za odpadke in pasje iztrebke ter informacijske table.

Dela bodo stala 21.300 evrov in so v zaključni fazi. Izbrani izvajalec je šmarski podjetnik Janko Orač. Projekt smo prijavili na razpis LAS Obsotelje in Kozjansko ter pridobili nekaj več kot petnajst tisoč evrov.

Sergeja Javornik

Območje ribnikov bo urejeno. Foto: Blaž Lah, Matic Javornik

Plaz na cesti Vršna vas-Tinsko bo saniran

Podjetje Gic Gradnje iz Rogaške Slatine bo saniralo obsežen plaz na območju lokalne ceste Vršna vas–Tinsko.

Plaz se je sprožil 30. avgusta lani in od takrat je cesta med Vršno vasjo in Tinskim neprevozna. Izbrani izvajalec bo saniral tri hektarje veliko območje. Globina drenažnih reber bo ponekod 11 metrov. Načrtovana dela obsegajo še celovito sanacijo cestišča z novo asfaltno prevleko v dolžini dobrega pol kilometra. Pogodbeni rok za končanje del so štirje meseci.

Sanacija bo stala 348.673 evrov; od tega bo Ministrstvo za okolje in prostor zagotovilo 279 tisoč evrov.

Sergeja Javornik

Zaradi plazu je cesta neprevozna skoraj leto dni. Foto: Blaž Lah, Matic Javornik

Gostinstvo in turizem na preizkušnji

»Gostinstvo in turizem« je v zadnjem obdobju ena najbolj pogostih fraz. Žal je pojavnost v veliki meri povezana z dejstvom, da sta to gospodarski panogi, ki bosta poleg prireditvenih najdlje čutili posledice epidemije in pandemije, saj vzpostavitve globalnega turizma, ki smo ga poznali, še ne gre pričakovati tako kmalu. Ponudniki so se srečali z visokimi ovirami, ki jih še vedno premagujejo s težavo, a vztrajnost klenih Slovencev ne popušča in mnogi so že sprejeli nove izzive, našli zanimive tržne niše, predvsem pa želijo o bogastvih naših krajev, naše dežele oznanitvi domače goste, ki so že pregovorno najzahtevnejši.

Gostinstvo je nepogrešljiv del turizma in obratno, zato smo tokrat k pogovoru povabili dva ponudnika gostinskih storitev v naši občini. Pravo nasprotje po velikosti, a povezana v želji, da gostom zažarijo oči ob pogledu na dobrote. Na njunem jedilniku se znajde tudi mnogo lokalnih in kar malo pozabljenih dobrot. Oba pa povezuje še iskrena prijaznost in vedno prisoten nalezljiv nasmeh.

Dragica rada pripravi domače dobrote iz krušne peči. Foto: osebni arhiv

DRAGICA KRISTAN, iz Nove vasi pri Šmarju skrbi za priložnostno pripravo jedi s svojim podjetjem Polna žlica Filej, s katerim si je vsaj delno pogasila močno željo po svoji gostilni ali turistični kmetiji.

Od kod želja po lastnem podjetju?

»Že od malih nog, od kar pomnim, sem se s pomočjo štokerla postavljala ob bok mami za štedilnikom in mešala po loncih. Tako sem samoumevno s šolanjem sledila ljubezni do tega poklica, za katerega bi se danes ponovno odločila, čeravno je delo v kuhinji naporno. Po 15 letih dela v zdravilišču sem od leta 2000 zaposlena v šolski kuhinji. Ob spremembi sem postala čez vikend prosta in kmalu začela pomagati različnim turističnim kmetijam. Svoje znanje sem širila na izobraževanjih s področja cateringa doma in v tujini. Poleti 2018 pa sem se čez noč odločila, da končno poskusim iti na svoje. Rada pripravljam malo drugačne jedi s svežimi zelišči in domačimi sestavinami. Trudim se, da ima hrana domač priokus in da ni klasično komercialna. Pri pripravi upoštevam želje naročnikov, ponudim pa tudi svoje nasvete. Na jedilniku se tako pogosto znajdejo pirini štruklji, štruklji iz palačink, zelenjava tako in drugače, skratka kosila, ki presežejo okvir krompirja in riža z dunajskim zrezkom. Vedno delam na tem, da lahko v odnosu s strankami ohranim svoj moto: »*Srečajmo se z nasmehom*.« Najbolj pa me veseli, ko po dobro opravljenem delu zagledam zadovoljne, nasmejane in hvaležne obraze in ko gre dober glas o moji hrani od ust do ust, tako da včasih povpraševanje celo preseže zmožnosti dostave. V takih trenutkih sem izredno hvaležna za pomoč hčere in sina, ki prav tako rada poprimeta za delo v kuhinji.«

Pri skrbi za nasmehe zadovoljnih strank pomaga tudi sin David. Foto: osebni arhiv

Kako je bilo v času epidemije – je kuhalnica počivala?

»Ne čisto, klasično dostavo ob različnih dogodkih je zamenjala dostava obrokov predvsem starejšim, ki jim svojci zaradi različnih omejitev niso mogli pomagati. Poskrbeli smo za nekaj pogostitev na dogodkih v najožjem družinskem krogu, žal kar nekaj žalostnih.«

Kako pa v prihodnje, kaj ste si zadali?

»Veseli me, da se stanje umirja in je dostava za slavja že stekla. A izzivov za naprej ne manjka. Pred epidemijo sem razmišljala celo o prehodu na polno delo v lastnem podjetju, kjer sam odločaš, kako in kaj, ampak mi je ta situacija odvzela kanček poguma. Vseeno pa imam vizijo, da bi omogočila pogostitev v svojem okolju, kjer bom lahko postregla še več dobrot in pogostila vse, ki cenijo dobro pripravljeno domačo hrano.«

Ob slastni hrani vam Toni vedno postreže tudi z nasmehom. Foto: arhiv Gostilne Krpan

TONI GOLEŽ je pred kratkim stopil v čevlje podjetnika in ob podpori zakoncev Pišek in njunega podjetja VITLI – KRPAN ponovno dahnil življenje v prostore na Rogaški cesti v Šmarju po tem, ko so ti po odhodu Štormana kar nekaj let samevali.

Več 1000 zaposlenih v gostinstvu in turizmu je v času epidemije poiskalo delo drugje, kar panogi postavlja pred izredno veliki izziv. Iskanje kvalitetnih in ustrezno usposobljenih zaposlenih za zagotovitev dobrih storitev je ob že tako zahtevnih pogojih in nezavidljivem stanju v trenutkih ponovnega zagona glavna težava ponudnikov.

Na samostojni podjetniški poti ste krajši čas, na gostinski pa že kar nekaj let. Kako se je vila do današnje lastne gostilne?

»V otroštvu sem živel na kmetiji in vedno sem se raje smukal po kuhinji, kot pa opravljal zunanja dela, stari ata pa me je kmalu naučil kuhati kavo, kar mi gre še danes dobro od rok. Tako ni bilo dvoma, kam po končani osnovni šoli – po poklic gostinskega tehnika v Celje. Zelo lepe spomine imam na opravljanje prakse v Gostilni Majolka, kjer sem se prvič srečal z delom v kuhinji. Po koncu srednje šole sem opravljal pripravništvo v Gostilni Štorman v Šmarju in se po koncu tam tudi zaposlil. Zelo kmalu po zaposlitvi mi je bila ponujena možnost vodenja gostilne, ki sem jo sprejel in postal najmlajši vodja v Štormanovih restavracijah. V tem času sem pridobil ogromno izkušenj na področju gostinstva in delovanja gostilne. Štormanovo sem uspešno vodil do leta 2011, nato pa sem svoje znanje in izkušnje nadgradil v Hotelu City Maribor. Nadaljnja pot me je vodila nazaj v naše kraje v Gostilno Šempeter v Bistrico ob Sotli. Sčasoma se je Gostilna Šempeter razširila v Krško, kjer sem pomagal pri zagonu gostilne in hotela Kunst. Med zaposlitvijo pri Kunstovih sem svoje znanje obogatil še na področju organiziranja dogodkov in cateringa. Nato pa se mi je pred tremi leti ponudila poslovna priložnost, ki sta mi jo je zaupala Marta in Franc Pišek. Ponudila sta mi sodelovanje pri obnovi in prevzemu vodenja gostilne, ki jo je njuno podjetje kupilo. Tako smo začeli z načrtovanjem in obnovo prostorov, v katerih sem že toliko let delal. Z veliko vloženih ur dela in ogromno truda vseh, vpletenih v obnovo, smo aprila 2019 odprli vrata Gostilne KRPAN. Zelo sem hvaležen za vse izkušnje, ki sem jih pridobil pri vseh delodajalcih skozi delo in izobraževanja, vem pa, da v gostinstvu ne smeš nikoli zaspati, tako da me še čaka zanimiva pot in veliko izzivov.«

Ekipa Gostilne Krpan se rada udeleži kulinaričnih dogodkov v bližnji in daljni okolici. Foto: Matic Javornik

Hitro ste se odzvali na razmere, povezane z epidemijo, kar je bil trenutno glavni cilj. Kaj pa naprej, kakšni so cilji za tiste boljše čase?

»Med epidemijo smo ohranjali dostavo malic, omogočali prevzem hrane, kar nekaj je bilo tudi dostave na dom. Ob tem pa smo res vneto čakali, da ponovno odpremo vrata in vsaj približno začnemo s sprejemanjem gostov. Cilji za tiste boljše čase so v bistvu zelo enostavni. Na lokalnem območju si želimo zadržati naše zveste stranke, ohraniti in še razvijati kakovost in delati na prepoznavnosti v kraju in širše. Hkrati pa se bomo trudili, da bomo goste razvajali s preizkušenimi jedmi in tudi novostmi. Ponovno si želimo organizirati različne zabavne dogodke, ki jih naši gostje pogrešajo. S svojim delom pa želimo tudi prispevati k prepoznavnosti Šmarja pri Jelšah.«

Alenka Ratej

Varujemo preteklost, gradimo prihodnost

V Knjižnici Šmarje pri Jelšah letos izvajamo projekt »Varuhi dediščine«, podprt z evropskimi sredstvi prek programa Erasmus+. Namen projekta je izmenjava mednarodnih izkušenj za zaposlene s področja domoznanstva, kulturne dediščine in vseživljenjskega učenja, v sklopu projekta pa sta načrtovani dve učni poti. Pred nekaj tedni so se trije zaposleni v šmarski knjižnici vrnili s prvega delovnega obiska.

Med snemanjem dokumentarnega filma s sogovornikom Martinom Macharikom. Foto: arhiv knjižnice

Banská Štiavnica, mesto zlata in srebra

Banská Štiavnica je v osrednjem delu Slovaške, svoj obstoj in razcvet pa dolguje nahajališču rud, zlasti zlata in srebra, ter s tem povezani rudarski dejavnosti. Zaradi izjemno ohranjenega srednjeveškega mestnega jedra je bila konec leta 1993 vpisana v Unescov seznam svetovne dediščine.

Razlog, da smo se na učno pot odpravili v prav to slovaško mesto, se ne skriva v zlatu in srebru, temveč v kalvariji, ki je bila zgrajena v istem obdobju kot šmarska, v nadaljevanju pa jo je doletela zelo podobna oziroma še hujša usoda kot našo. Po zaslugi entuziastov so z obnovo kalvarije začeli leta 2008 in jo v desetih letih večinoma tudi zaključili.

Martin Macharik, direktor Kalvarijske fundacije

V Banski Štiavnici nas je sprejel direktor fundacije za obnovo te slovaške kalvarije **Martin Macharik**, ki ne samo, da je zaposlen kot direktor fundacije, temveč vsa področja svojega dela usmerja samo k enemu cilju – obnoviti banskoštiavniško kalvarijo, pod njo urediti muzej z obnovljenimi originalnimi lesenimi reliefnimi slikami in kipi ter tako prispevati k obnovi nekdanje slave tega mesta. Martin Macharik nam je omogočil vpogled pod površje njihove kalvarije, predvsem pa je na nas prelil precej svoje prekipevajoče energije in izvrstnih idej, ki jih bomo v prihodnjih mesecih in letih v čim večji meri skušali prenesti v življenje tudi mi. Na Slovaškem smo posneli tudi kratek dokumentarni film, ki si ga lahko od sredine julija ogledate na You Tube kanalu Knjižnice Šmarje pri Jelšah.

Vlasta Kramperšek Šuc

Inovacijski projekt vrtca

Varno in spodbudno učno okolje – ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje

Zavod Republike Slovenije za šolstvo je v šolskem letu 2020/21 začel z novo razvojno nalogo z naslovom *Varno in spodbudno učno okolje – Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje*. V razvojno nalogo je bil povabljen tudi Otroški vrtec Šmarje pri Jelšah. Inovacijski projekt se je začel v septembru 2020 in bo trajal do avgusta 2023.

V razvojni nalogi strokovni delavci razvijajo pedagoško prakso, usklajeno z individualnimi potrebami in zmožnostmi otroka, ki temelji na formativnem spremljanju in zagotavlja optimalen razvoj otrok. Formativno spremljanje se udejanja kot koncept, pri katerem vzgojitelji sistematično podpirajo otroke pri učinkovitem učenju. Gre za usmerjenost k večji aktivnosti in učinkovitemu učenju otrok, strokovni delavci pa ozaveščajo pomen povratne informacije o procesu učenja in vloge otrok v tem procesu.

Poročanje o izvedenih dejavnostih v posameznih oddelkih smo prvič izvedli v manjših skupinah, in sicer je v marcu 2021 vsak tandem predstavil svoje delo v okviru projekta ravnatelji, pomočnici ravnateljice in svetovalni delavki. V maju 2021 je sledilo poročanje tandemov celotnemu kolektivu na skupnem srečanju. Na njem je svojo prakso predstavilo 11 tandemov, preostali tandemi so se bodo predstavili v juniju na 3. strokovnem aktivu.

Celoten čas izvajanja projekta nam strokovno podporo nudi svetovalka Zavoda za šolstvo Helena Klobasa, vrtec pa o svojih dejavnostih poroča zavodu vsake tri mesece. Prav tako se na srečanjih redno povezujemo z drugimi vrtci, izmenjujemo znanje in izkušnje. Na daljavo se srečujemo na regijskih srečanjih, prav tako smo vključeni v mreženje z vrtcem pri OŠ Polzela.

Veseli smo, da so strokovni delavci sodelovanje vrtca v razvojni nalogi zelo dobro sprejeli, saj naj bi način dela v okviru projekta skozi leta postal del pedagoške prakse vrtcev v Sloveniji. Zaradi pozitivnih učinkov takšnega načina dela smo veseli, da smo vključeni v projekt že v začetnih fazah izvajanja.

Sabina Jurkošek, vodja projekta

20 let delovanja Razvojne agencije Sotla

V maju je Razvojna agencija (RA) Sotla obeležila 20-letnico delovanja. Je javni zavod, ki so ga ustanovile občine Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Šmarje pri Jelšah, kjer je tudi sedež agencije. Zaposluje pet ljudi, njihovo delo pa je zelo raznoliko. O vlogi RA Sotla smo se pogovarjali z direktorico Bojano Žaberl.

Direktorica Bojana Žaberl: »Ključna prednost je v povezovanju, znanju in kompetencah na področju spodbujanja (sub) regionalnega razvoja in dostop do različnih finančnih virov.« Foto: arhiv RA Sotla

Če pred dvajsetimi leti ne bi nastala RA Sotla, kaj bi bilo danes drugače?

»Predvidevanja so vedno težka, zagotovo pa smo v dvajsetih letih na območju Obsotelja in Kozjanskega pustili pomemben pečat. Pri nas je svojo poslovno pot začelo veliko lokalnih podjetij, ki smo jim s svetovanji in postopkom registracije pomagali pri njihovih začetkih. V teh letih smo naredili cel kup investicijske dokumentacije, ki je pripomogla k uresničitvi pomembnih projektov, če jih naštejemo le nekaj na območju Občine Šmarje pri Jelšah: Dom krajanov in gasilcev na Sladki Gori, renovacija Kulturnega doma Šmarje pri Jelšah, Obnova ceste Mestinje–Lemberg–Nova vas, Stara šola Šmarje pri Jelšah ...«

Kakšna je vloga ozr. pomen RA Sotla?

»RA Sotla je javni zavod, ki opravlja razvojne naloge v subregiji Obsotelje in Kozjansko, hkrati pa soupravlja naloge regionalnega razvoja v Savinjski regiji. Osnovne naloge agencije so priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega in območnega razvojnega programa, koordinacija projektov v subregiji ter spodbujanje trajnostnega razvoja. Zavod spodbuja in pomaga pri razvoju podjetništva, podeželja, sooblikuje ponudbo turizma in oblikuje partnerstva za nove projekte na lokalni, državni in mednarodni ravni.«

Komu ste (lahko) v pomoč, kako?

»Na RA Sotla lahko strokovno pomagamo tako občinam našega območja, kot tudi podjetnikom, posameznikom in ostalim deležnikom, ki želijo uresničiti svojo projektno idejo in iščejo ustrezne finančne vire za realizacijo.«

Izpostavite nekaj ključnih projektov na območju šmarske občine, pri katerih ste sodelovali in/ali vodili aktivnosti.

»V teh letih se je nabralo vrsto projektov, pri katerih smo aktivnosti izvajali tudi na območju šmarske občine. Če morda poudarimo le največje med njimi: za projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Sotle smo usklajevali dokumentacijo, ki je bila osnova za 12,5-milijonski projekt. Pomagali smo pri snovanju Celostne prometne strategije Občine Šmarje pri Jelšah. Občina se je s projektnimi idejami prijavljala tudi na javne pozive LAS Obsotelje in Kozjansko, ki ga vodi RA Sotla. Med zadnjimi projekti gre izpostaviti čezmejni projekt In cultura veritas, ki smo ga na našo pobudo prijavili skupaj z Zagrebško županijo in partnerji s slovenske in hrvaške strani. Trenutno koordiniramo regijski projekt izgradnje kolesarskih povezav Savinjske, kjer sodeluje tudi šmarska občina.«

Glavna delovna področja za RA Sotla so: razvoj podeželja, razvoj malih in srednjih podjetij, razvoj turizma, delo z mladino, ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ohranjanje okolja in človeških virov. Imajo izkušnje kot vodilni partner in kot partner pri domačih in mednarodnih projektih. RA Sotla je tudi vodja Lokalne akcijske skupine za razvoj podeželja.

Kam tečete? Kje so priložnosti za razvojni preboj šmarske občine in kakšna bi lahko bila pri tem vloga RA Sotla?

»Ključna prednost, ki jo vidimo na agenciji, je predvsem v povezovanju, znanju in kompetencah na področju spodbujanja (sub)regionalnega razvoja in dostop do različnih finančnih virov. V prihodnje želimo več pozornosti, ki so tudi priložnosti za nadaljnji razvoj območja, nameniti predvsem razvoju turizma, trajnostne mobilnosti, krožnemu gospodarstvu, prehranski samooskrbi in ostalim področjem, ki bodo območju zagotavljali trajnost in boljšo kakovost življenja.«

Sergeja Javornik

Dovoljenje za prekomerno obremenitev ceste Šentvid-Ponikva

Občina Šmarje pri Jelšah je podjetju Blisk BO-NA iz Šentjurja izdala dovoljenje za prekomerno prometno obremenitev ceste Šentvid-Ponikva. Zaradi zaprtja ceste in postavljene prometne signalizacije (gradnja krožišča v središču Šentjurja) podjetje ne more opraviti prevozov posušenega kokošjega gnoja enkrat do dvakrat tedensko s tovornimi vozili skozi središče Šentjurja.

Dovoljenje o prekomerni prometni obremenitvi **velja od 9. junija 2021 do 31. decembra 2021** oziroma do konca izgradnje krožišča in sprostitve vožnje po dotičnem odseku.

Izvajalec prevozov je materialno in kazensko odgovoren za vso povzročeno škodo, ki bi nastala v času uporabe ceste.

Hvala za razumevanje.

Zapora dovoznih poti in dela parkirišča

Občina Šmarje pri Jelšah obvešča o popolni zapori dovoznih poti in dela parkirišč na območju nekdanjega bencinskega servisa v Šmarju pri Jelšah (pri trgovini Kašča).

Zapora traja od 17. junija 2021 do 31. avgusta 2021 od 7. do 19. ure.

Zapora je nujna zaradi izvedbe projekta ureditve križišča na glavni cesti z lokalno cesto. Dela izvaja podjetje VOC Celje.

Zahvaljujemo se za razumevanje.

Nov vitel Krpan mladi gozdarki

Podjetje Pišek - Vitli Krpan kot inovator v panogi gozdarske mehanizacije z željo po izobraževanju sodeluje tudi z mediji. Serijo nagradnih natečajev so s tremi finalisti zaključili na tekmovalno-družabnem dogodku, kjer smo podelili nov vitel.

Izpeljali so tri nagradne natečaje Najstarejši vitel, Naj gozdarka in Veseljakov glasbeni vitel. Pri družini Kavšek iz Kresnic so našli najstarejši Krpanov vitel, ki nosi častitljivo letnico 1981. V akciji Naj gozdarka je s simpatičnostjo in gozdarskimi sposobnostmi najbolj navdušila 18-letna **Valentina Šmid**, ki jo je nad gozdarstvom že v rosnih letih navdušil njen oče. Pri Veseljakovem glasbenem vitlu pa so poslušalci ugibali naslov melodije. Najhitreje je svoje glasbeno znanje pokazala dobrovoljna Zvonka Šuper iz Žalca.

Na zaključnem dogodku so se finalisti pomerili v petih igrah. Največ znanja je prikazala Valentina Šmid, dijakinja na Srednji lesarski in gozdarski šoli Maribor. za nagrado je prejela nov vitel, ki ji ga je izročil **Franc Pišek**, ustanovitelj in lastnik podjetja Pišek - Vitli Krpan.

Sergeja Javornik

Valentina Šmid je prejela nov vitel, ki ji ga je izročil Franc Pišek. Foto: arhiv podjetja

V vrtcu dovolj mesta za NOVINCE

Od prvega marca do devetega aprila je potekal vpis novincev v Otroški vrtec Šmarje pri Jelšah za šolsko leto 2021/22. Glede na predvideno število prostih mest v vrtcu sporočamo, da je prostih mest za vpis v septembru 2021 dovolj za vse novince, za katere so vloge prispele pravočasno in hkrati izpolnjujejo vse zakonske pogoje za vpis. Starši so bili o tem že pisno obveščeni, prav tako so jim bile posredovane v podpis pogodbe o določitvi medsebojnih pravic in obveznosti staršev in vrtca.

Hkrati obveščamo, da imamo na voljo še nekaj prostih mest v obeh enotah v Šmarju pri Jelšah (za prvo in drugo starostno obdobje) ter na Svetem Štefanu (za otroke drugega starostnega obdobja).

Jelka Kitak, ravnateljica

Novosti v turistični ponudbi

Javni zavod TŠM Šmarje pri Jelšah je pretekle mesece med drugim izkoristil za oblikovanje in izvedbo kar nekaj novih turističnih produktov občine Šmarje pri Jelšah, ki bodo pripomogli k dodatni ponudbi in promociji turističnih atraktivnosti.

Eden izmed njih je turistični program »***Šmarje malo drugače, po domače***«, ki je rezultat povezovanja več snovalcev turizma v naši občini. Nastal je z željo po sodelovanju in viziji povečanja promocije naše turistične ponudbe. Vključena je tudi popolnoma nova turistična ponudba, ki se je razvila na podlagi tega programa ter vključuje učenje šmarskega narečja in baRok gin. Cilj programa je, da turistično ponudbo in domačnost občine spozna in doživi čim več obiskovalcev z nepozabnimi spomini in doživetji.

Obljuba ljubezni

Obljuba ljubezni ob dvorcu Jelše je še en nov produkt, ki je nastajal v preteklih mesecih. S pomočjo Občine Šmarje pri Jelšah, TŠM-ja Šmarje pri Jelšah in Upravne enote Šmarje pri Jelšah je možno izvesti civilno poroko v neposredni bližini dvorca, kjer lahko poteka prava romantika pod milim nebom. Čudovita narava je zagotovo eno od najlepših ozadij za izmenjavo poročnih obljub. Če vas mika poroka v naravi, z občutkom edinstvenosti in pridihom baroka ob dvorcu Jelše, lahko svoj najlepši dan doživite prav tukaj. Dvorec s svojo bogato zgodovino je čudovit kraj za navdihujoče fotografije zaljubljencev. Poroka velja za najlepši dan v življenju, zato bodo poskrbeli, da bo res ostala v čudovitem in nepozabnem spominu.

BaRok gin je nov lokalni produkt. Foto: Karmen Cvirn

INFORMACIJE:

www.visitsmarje.si
FB: Visit Šmarje pri Jelšah
IG: Visit_smarjeprijelsah

Poročne zaobljube si lahko izmenjate ob Jelšingradu. Foto: Matic Jamnik

Druženje v drevesni hišici v gozdu s ponudbo lokalnih ponudnikov. Foto: Matic Jamnik

Cvetke v gozdu

To je produkt povezovanja z Mladinskim kulturnim klubom Netek, kjer je tudi zrasla ideja po organizaciji druženj, »brunchov« in animacij mladih v hiški v gozdu, ki je v neposredni bližini osnovne šole Šmarje pri Jelšah. V projekt so vključeni tudi lokalni ponudniki, ki v paketu organizacije nudijo različne storitve, kulinariko in izvedbo druženja, ki ga v trenutnem času še kako zelo potrebujemo.

Špela Žaberl

Šmarje malo drugače, po domače vključuje tudi obisk Muzeja baroka. Foto: Matic Jamnik

Šmarje je praznovalo

Osrednja slovesnost ob letošnjem občinskem prazniku je bila hkrati praznovanje 150-letnice povzdiga Šmarja v trg in 30-letnice samostojnosti Slovenije. Po slavnostni seji občinskega sveta se je praznovanje nadaljevalo s Kuhinjo pod jelšami in akustičnim koncertom skupine MI2.

Slovesnost je ponovno potekala v dvorani šmarskega kulturnega doma.

V uvodnem delu praznovanja je župan **Matija Čakš** ob premieri promocijskega filma naložb in načrtov predstavil opravljeno delo in razkril smele načrte v občini. S podžupanoma **Nino Anderlič Petek** in **Jožetom Misjo** je podelil priznanja in nagrade. Po desetih letih je bil spet podeljen naziv častni občan. To je postal podjetnik **Franc Pišek**, ki je bil ob prejemu naziva ganjen in ponosen. »*Če nisi drugačen, nisi opazen. Izzivov imam še veliko. Delovnih nalog še več. Če ima človek vizijo, voljo in zdravje, potem je lahko uspešen*,« je med drugim dejal.

Prejemnike letošnjih priznanj in nagrad predstavljamo na naslednjih straneh glasila.

Kulturni program so izvedli: Jon Goleč, Melita Zagajšek, Jan Orač, Igor Habjan, Tone in Jernej iz skupine MI2 ter Obrtniški moški pevski zbor Šmarje pri Jelšah.

Prejemniki občinskih priznanj z županom (z leve): za Tenis klub Šmarje Marko Čakš, Aleš Seidl, Franc Pišek, Petra Čebokelj, Franc Eisenkoler in Jaka Rihtarič.

Zbrane v dvorani šmarskega kulturnega doma je med drugimi nagovoril **Zdravko Počivalšek**, podpredsednik vlade ter minister za gospodarski razvoj in tehnologijo: »*Pred 150 leti ste postali trg in tako začeli biti upravno središče tega območja, kar ste še danes. Želim, da se še naprej dobro razvijate, poznavajoč večino vas in nagrajence, pa sploh ne dvomim v vašo uspešnost.*«

Nadaljevanje praznovanja se je odvijalo na prostem. Na prireditvenem prostoru so se pod okriljem Kuhinje pod jelšami predstavljali lokalni ponudniki hrane in pijače, za zabavo pa so poskrbeli člani skupine MI2.

Sergeja Javornik
Matic Javornik

Koncert Mi2 in pestra kulinarična ponudba je privabila množico.

MI2 so špilali za vas.

Denarna nagrada Tenis klubu Šmarje

Tenis klub deluje od 18. junija 1994. Je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje, ki skrbi za razvoj teniške športno-rekreativne in tekmovalne dejavnosti za otroke, mladino in odrasle na območju občine. Upravlja tri zunanja teniška igrišča v bližini dvorca Jelšingrad. Skoraj 80 članov ima klub, tudi podmladek. Vsako leto izvedejo delovno akcijo, uredijo igrišča in okolico, sodelujejo v občinski čistilni akciji »*Očistimo in uredimo Občino Šmarje*«. Ob tem skrbijo za redno vzdrževanje in obnovo igrišč in opreme. Letos načrtujejo nakup tenisita, namestili bodo dodatno razsvetljavo na dveh igriščih in uredili razsvetljavo še za tretje igrišče. Prav tako načrtujejo nakup ročnega valjarja za urejanje igrišč. Lani so izvedli 4 klubske turnirje, 2 spominska ter zaključni klubski turnir posameznikov in mešanih dvojic. Kaj več so jim onemogočile epidemične razmere. Nadejajo se, da bodo z delovnim tempom lahko nadaljevali, da bodo v sodelovanju z dosedanjim trenerjem tenisa Rokom Šrimpfom in OŠ Šmarje pri Jelšah osnovnošolcem ponudili šolo tenisa in pridobili nove mlade člane.

Predsednik Marko Čakš je predsednik Tenis kluba Šmarje. Foto: Matic Javornik

Plaketa Jaki Rihtariču

Plaketo je prejel za dolgoletno aktivno delo na področju razvoja športa, organizacije športnih prireditev in promocije športa. Jaka Rihtarič je zapisan športu, nekdanji učitelj športne vzgoje, velik športni navdušenec in vsestranski športnik. Bil je organizator in udeleženec različnih športnih prireditev, športni sodnik, učitelj srfanja, plavanja, smučanja, organizator in spremljevalec letovanj za otroke, ki so vsem udeležencem ostala v nepozabnem spominu.

Njegovo prvo delovno mesto je bilo na Goričkem, kjer je spoznal življenjsko sopotnico. Sledila je nova služba na OŠ Pristava, nato pa na OŠ Šmarje pri Jelšah, kjer v arhivih ostajajo zapisi o številnih dobrih uspehih učencev na občinski, področni in republiški ravni ter odličnega dela aktiva učiteljev športne vzgoje. Med prvimi v Sloveniji so imeli organizirane šole v naravi - tako poletne kot zimske, z učenjem plavanja in smučanja.

Pred upokojitvijo je Jaka Rihtarič sprejel delo sekretarja na Občinski športni zvezi in nadaljeval delo na športnem področju. Pod okriljem zveze so potekala številna tekmovanja na različnih ravneh. Precej uspešni so bili tabori za najmlajše in odrasle ob morju, ki so jih pripravljali z Zvezo tabornikov.

Jaka Rihtarič je pustil poseben pečat v Športnem društvu Šmarje pri Jelšah, ki ima kar devet sekcij. Vsekakor je treba izpostaviti njegovo vlogo pri organizaciji in izvedbi Šmarskega kolesarskega maratona in Šmarskega teka, ki je prerasel v odmevno športno prireditev Tek po šmarskih bregih. Je tudi aktiven kolesar, saj je s športnimi prijatelji prekolesaril poti ob Muri, Dravi, Donavi, letos jim je izziv slovenska diagonala od Hodoša do Pirana ter okrog Slovenije ob zunanjih mejah.

Matic Javornik

Ob vseh aktivnostih je Jaka Rihtarič še več let odlično skrbel za promocijo športa in rekreacije, ko je z nepozabnim glasom preko Štajerskega vala sporočal rezultate ligaških tekmovanj in se pogovarjal s športnimi imeni.

Posebno priznanje Francu Eisenkolerju

Za večletno prostovoljno delo na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu je posebno priznanje prejel Franc Eisenkoler.

Že četrt stoletja je član SPV-ja, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, štiri leta je bil podpredsednik, trenutno opravlja predsedniško vlogo. Koordinira različne aktivnosti v prometu in organizira preventivne akcije s ciljem povečati prometno varnost in zmanjšati število prometnih nesreč. Med vsakoletnimi akcijami velja izpostaviti Varno pot v šolo in vrtec, spremljanje uporabe varnostnih pasov in otroških avtosedežev, Bodi viden – bodi previden. Pri svojem prostovoljnem delu se je vedno izkazal kot zanesljiv in vesten človek. Za svoje delo je že bil nagrajen; leta 2006 je prejel značko z zlatim vencem republiškega SPV-ja. V preteklem letu je šmarski SPV od ministra za notranje zadeve prejel bronasti znak za sodelovanje pri krepitvi varnosti v cestnem prometu. Kot predsednik pa je Franc Eisenkoler najbolj ponosen, da je SPV v tem mandatu pridobil kolesarski poligon, 5 triopanov, 20 otroških čelad in 10 telovnikov za izvedbo otroških kolesarskih izpitov. SPV je tudi dobrodelen; v prvem valu epidemije so prav na pobudo Franca Eisenkolerja in ob podpori ostalih članov zbrali 250 evrov in kupili nekaj osnovne zaščitne opreme ter jo podarili šmarskemu domu upokojencev.

Franc Eisenkoler je tudi vojni veteran, aktivno deluje v Zvezi vojnih veteranov vojne za Slovenijo in v leta 2000 ustanovljenem občinskem odboru zveze. Je vodja praporščakov in tako aktivno sodeluje praktično na več spominskih slovesnostih na občinski, regionalni in tudi republiški ravni.

Matic Javornik

Častni občan Franc Pišek

Za prodorno, kakovostno in inovativno delo na področju gospodarstva, podporo lokalnim društvom in organizacijam ter prispevek k prepoznavnosti občine je Franc Pišek prejel laskavi naziv.

Ustanovitelj in lastnik družbe Pišek – Vitli Krpan je v nekaj več kot štirih desetletjih podjetje iz le nekaj kvadratnih metrov velike delavnice spremenil v proizvodno podjetje, ki je v Evropi največji proizvajalec gozdarskih vitlov in ima 250 zaposlenih. Z vodenjem in pogumom Franca Piška je podjetje v vseh teh letih ostalo zavezano tradiciji in kakovosti ter postalo globalni igralec v branži gozdarske mehanizacije. Rast podjetja temelji na idejni naravnosti in ustvarjalnosti vodstva in zaposlenih, ki so skupaj zavezani varnosti, kakovosti in funkcionalnosti, nenehnim izboljšavam, visoki strokovnosti, visokim tehnološkim zahtevam in timskemu delu. Za svoje delo so prejeli mnogo stanovskih priznanj. Ob številnih medaljah za inovacije in drugih priznanjih je Franc Pišek ponosen na naziv obrtnik leta 2005 in slovenski podjetnik leta 2016. Za področje intelektualne lastnine imajo mednarodne patente, registrirane modele in znamke.

Navkljub vsem prejetim priznanjem Franc Pišek ostaja skromen in »trdno na tleh«, saj se zaveda, da na lovorikah podjetje težko razvijaš naprej. Zanj je največje priznanje zavedanje, da za vse poslovne partnerje po vsem svetu ostajajo zaupanja vredni. Zaveda se, da je uspeh mogoč samo z zadovoljnimi sodelavci. Vsak delavec je enako zaslužen za uspeh podjetja. S to miselnostjo poslovno okolje gradi tudi naprej.

Je preprost človek, ki se zaveda, da je za uspeh treba trdo delati. Ni tipičen podjetnik, ki v službo hodi v obleki in kravati, ali pa se rad pojavlja v medijih. Najbolje se počuti v delovnih oblačilih in med vožnjo z viličarjem. Po imenu pozna vsakega zaposlenega, je skromen z besedami in radodaren z dejanji.

Franc Pišek je novi častni občan Občine Šmarje pri Jelšah. Foto: Blaž Gobec

Franc Pišek ob prejetju priznanja. Foto: Matic Javornik

»Če nisi drugačen, nisi opazen«, je dejal častni občan Franc Pišek. Foto: Matic Javornik

Franc Pišek je mož in oče, človek s posebnim čutom in spoštovanjem do narave, gozda, kmetijstva, kovaštva. Verjame v vzajemnost, ima posluh za delovne in prizadevne ljudi, ki bogatijo utrip v lokalni skupnosti. Z veliko mero razumevanja in človekoljubnosti je številnim ustanovam, klubom in društvom pomagal pri njihovem delu in ustvarjanju. Njegovo podjetje se aktivno vključuje v organizacijo in izvedbo različnih prireditev v domači občini in širše.

Priznanje Petri Čebokelj

Petra Čebokelj je priznanje prejela za vztrajno in sistematično nadgrajevanje izvedbe športnih aktivnosti za vse generacije.

Športno pot je začela leta 1998, ko je pridobila naziv inštruktorice skupinske vadbe in fitnesa in ustanovila skupinsko. Z leti sistematičnega dela se je število skupin povečevalo, njene vadbe obiskujejo vse starostne skupine, in ne že dekleta in ženske, saj je bila letos na novo oblikovana skupina za moške.

Pridobila je številna priznanja in nazive inštruktorice različnih oblik in načinov vadbe, vseskozi skrbi za strokovno izobraževanje v Sloveniji in tujini, za svoje vadeče že vrsto let organizira enotedenski športni tabor v Grčiji. Aktivno sodeluje na različnih športnih dogodkih v občini, tako da predstavlja različne oblike vadbe, vodi ogrevanja, npr. na Teku po šmarskih bregih, oziroma je v vlogi fizioterapevtke. Pandemija koronavirusne bolezni je močno vplivala na izvedbo športnih aktivnosti, a je Petra Čebokelj klub temu spodbujala svoje vadeče, da ostanejo aktivni, z on-line predstavitvami, po delni sprostitvi ukrepov pa ustanovila manjše skupine in na prilagojen način treninge izvajala tudi po 10 ur tedensko. Želja po gibanju Petro Čebokelj spremlja od mladosti, s svojo energijo pa navduši mnoge in jim pomaga pri krepitvi aktivnega športnega duha. Brez njenega predanega, vztrajnega in discipliniranega dela skupinske vadbe v občini ne bi postale tako številčne in dobro obiskane. Ker je bogat nabor aktivnosti dodala še ples, verjamemo, da bomo o Petri Čebokelj še slišali, morebiti o odličnih rezultatih z mednarodnega tekmovanja.

Matic Javornik

Priznanje Alešu Seidlu

Za 30-letno uspešno podjetniško pot ter podporo delovanja lokalnih društev in organizacij je Aleš Seidl prejel priznanje Občine Šmarje pri Jelšah.

Tekoče leto je za Aleša Seidla jubilejno; poleg nedavnega življenjskega jubileja, bo letos obeležil še 30-letnico podjetniške poti, ki jo je začel kot samostojni podjetnik v Tržiču. Kasneje je v Slovenskih Konjicah ustanovil podjetje kot zastopništvo nemškega podjetja, leta 2003 pa poslovno pot nadaljeval v Šmarju pri Jelšah. Je direktor podjetja AS System, ki se ukvarja s proizvodnjo in prodajo vijačnega in pritrdilnega blaga. Eno večjih in bolj prepoznavnih podjetij v občini trenutno zaposluje 52 ljudi, več kot tretjino izdelkov izvozi, na seznamu kupcev pa najdemo kar nekaj svetovno znanih imen. Podjetje je v fazi širitve – del proizvodnje seli v Bistrico ob Sotli.

Ob skrbi za uspešen razvoj podjetja ima Aleš Seidl tudi posluh za razvoj domačega okolja. Zaveda se, da je vlaganje v lokalno skupnost za dobro vseh obveza vsakega uspešnega podjetnika, ki ima rad domač kraj. S to vizijo se vključuje v različne dobrodelne akcije v občini, na območju upravne enote in širše. S podjetjem nudi finančno podporo različnim društvom in organizacijam. Že več kot 10 let aktivno sodeluje v dobrodelnih akcijah kot član Lions kluba Rogaška Slatina, na tovrstno pomoč pomisli tudi v območni obrtno-podjetniški zbornici Šmarje pri Jelšah, ki jo vodi od leta 2017. Od leta 2014 do 2018 je bil član občinskega odbora za gospodarstvo Občine Šmarje pri Jelšah, v letih 2017 in 2018 pa je kot predsednik vodil Nogometni klub Šmarje pri Jelšah.

V podjetje AS System je tesno vpeta vsa družina, s katero Aleš Seidl zelo rad preživlja prosti čas. Z ženo Cvetko sta vzgojila štiri otroke, v zadnjih letih že uživata v družbi petih iskrivih vnukov. Čeprav je del življenja preživel na Gorenjskem in v Konjicah je v Šmarju pri Jelšah našel svoj dom, vzljubil ta kraj in v njem našel prijatelje, v družbi katerih je še lepše, če snidenje spremlja lepa slovenska narodno-zabavna glasba.

Matic Javornik

Gostili dva izjemna športna dogodka

Devetega in desetega junija smo gostili dva velika športna dogodka, ki sta pri izvedbi raznolikih aktivnosti združila več društev in posameznikov.

Najprej je skozi našo občino vodila trasa uvodne etape 27. dirke Po Sloveniji. Kolesarji so v našo občino prikolesarili iz smeri Pečice skozi Mestinje, Šmarje pri Jelšah, pri zdravstvenem domu zavili levo proti Sv. Štefanu oziroma Ješovcu, Brezju pri Lekmarju, Strtenici, skozi Zibiko do Sp. Mestinja in Dola pri Pristavi ter naprej do cilja v Rogaški Slatini. Posebno navijaško vzdušje je bilo v Šmarju pri Jelšah in Zibiki, ves čas dirke po naši občini pa je tekel neposredni tv prenos na TV Slovenija 2 in Eurosportu.

Naslednji dan je k nam pripotovala slovenska bakla. Na atletski stezi pri OŠ in po središču Šmarja smo prebujali jekleno voljo in širili vrednote olimpizma med javnimi zavodi, športnimi društvi in posamezniki, ki so pisali športno zgodovino naše občine. Od poldneva so slovensko baklo prenašali šmarski mali in veliki športniki. Bakla je obiskala Muzej baroka s knjižnico, dom upokojencev, zdravstveni dom, vrtec, varstveno-delovni center, baklo so nosili nekdanji in aktivni športniki, župan Matija Čakš in ambasadorka bakle Urška Žolnir Jugovar.

HVALA vsem društvom, klubom, podjetjem in posameznikom, ki ste sodelovali pri organizaciji obeh dogodkov in tako prispevali k uspešni promociji občine. Obsežnejša foto galerija je na ogled na naši spletni in Facebook strani.

Sergeja Javornik

Olimpijski duh je prevzel tudi zaposlene in stanovalce doma upokojencev. Foto: Jan Gregorc

Tekmovalci dirke Po Sloveniji tik pred letečim ciljem v Šmarju pri Jelšah. Foto: Mario Stiehl

Jubilejno Rokovo poletje 2021

Letos mineva deset let, odkar smo v Šmarju pri Jelšah priredili prvi sklop glasbenih doživetij v cerkvi sv. Roka, poletna glasbena druženja pa poimenovali Rokovo poletje. V desetih letih se je tako v Šmarju zvrstilo več kot 40 koncertov klasične, zborovske, džezovske in tudi popularne glasbe za različne glasbene okuse.

Prvih pet let smo koncerte prirejali izključno v cerkvi sv. Roka, po izgradnji Muzeja baroka pa je Rokovo poletje zaživelo na dodatnih dveh prizoriščih. Raznolikost prizorišč nam tako omogoča širši izbor glasbenih žanrov. Medtem ko v cerkvi prevladujeta glasbena klasika in zborovska glasba, osrednja muzejska dvorana in atrij muzeja gostita tudi džez in popularno glasbo.

Glasbenim druženjem na vsakem koncertu sledi tudi druženje ob pijači in prigrizku, zato Rokovo poletje izpolnjuje tako telo kot duha. Čeprav nam je epidemija lani vzela druženja po koncertih, se letos življenje ponovno usmerja na znane poti, zato bomo lahko ob 10. jubileju Rokovega poletja tudi nazdravili.

Letos smo koncerte razdelili v dva sklopa. Prvega zaključujemo v torek, 6. julija, v muzejskem atriju s koncertom kvarteta saksofonov 4tastic, s koncerti pa se vrnemo po veliki maši, ko se bodo v cerkvi sv. Roka zvrstili še trije glasbeno-družabni dogodki. Da so koncerti dostopni čisto vsakemu žepu, gre velik hvala Občini Šmarje pri Jelšah, saj ta naš projekt finančno podpira že vrsto let, tudi letos.

Raznolikost je tisto, kar nas dela posebne, glasba pa je tisto, kar nas uglašuje. Naj Rokovo poletje 2021 ne mine brez vas. Več informacij najdete na www.muzejbaroka.si.

Vlasta Kramperšek Šuc

Tridesetletni odsev šmarske kulture v samostojni Sloveniji

Kulturno življenje je v Šmarju pri Jelšah zaživelo v drugi polovici 19. stoletja, ko se je v šmarski ljudski šoli zaposlil mlad in ustvarjalen učitelj Franc Jurkovič. Z zavedanjem, da sta slovenski jezik in slovenska kultura temelja, na katerih bo lahko slovenski narod utrdil svojo identiteto, je spodbujal otroke in druge občane k sodelovanju v kulturnih dejavnostih. Osrednji prostor kulturnega ustvarjanja in druženja je bila takrat šmarska čitalnica, ki je s prihodom kaplana Antona Aškerca v Šmarje doživela pravi razmah. Lahko bi rekli, da je Šmarčanom kultura tisti čas prešla v kri in postala del naših življenj, postala je naša identiteta. Skozi čas smo ohranjali to darilo naših prednikov, ki ga danes predajamo našim potomcem.

1 Gledališče Bo - predstava Smeh ni razprodan ali Igrajmo Moliera, 1992.
2 Stane Jagodič na prireditvi 1. Slovenski trienale satire, humorja Aritas v Šmarju pri Jelšah, 1995.
3 Šmarje pri Jelšah leta 1995.
4 Homo Homanus - pranger na ploščadi pred kulturnim domom v Šmarju pri Jelšah, 1995.

Kulturni utrip v Šmarju ob izgradnji novega kulturnega doma

Čitalnico je nasledila knjižnica, dvorano pri Habjanu pa kulturni dom. Zgrajen v središču Šmarja je konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja postal navdih kulturnim skupinam, ki so pred tem ustvarjale v težkih pogojih. Prostoren kulturni dom je ponujal možnosti delovanja različnim kulturnim skupinam, ki so iz leta v leto dosegale večji uspeh in polnile svoje prostore z zvestim šmarskim občinstvom. Že nekaj let po izgradnji »hrama kulture« je ta res postal »žarišče negovane besede v knjigi in na odru, ob kateri so prebivalci Šmarja spoznavali užitek, ki ga nudi žar iskrene izpovedi v melodiji skladbe in pesmi,« kot je svoje misli ob otvoritvi kulturnega doma izrazil dr. Jožko Majhen.

Svoje prostore je v novem kulturnem domu dobil Radio Šmarje pri Jelšah, ki se je opremil s sodobnejšo tehniko, sprejel medse nove sodelavce ter oblikoval obsežnejši program z zanimivimi oddajami in gosti. Iz stare kinodvorane se je v nov dom preselil tudi kino, ki je najprej deloval pod okriljem Radia Šmarje pri Jelšah, nato pa v okviru društva Kinoklub Šmarje pri Jelšah. Leta 1992 je dejavnost kina prešla pod Zvezo kulturnih društev, katere tajnik je bil Tone Kampuš. Potrebe po izobraževanju, branju in razvedrilu je pri občanih Šmarja zadovoljevala knjižnica, ki je prevzela vlogo organizatorja prireditev v kraju in začela vabiti v svoj prostor zanimive slovenske literarne ustvarjalce.

Šmarski kulturni utrip je na odru kulturnega doma poleg številnih proslav, razstav in glasbenih nastopov Moškega pevskega zbora, ki se mu je kasneje pridružila še Vokalna skupina Freya, največkrat popestrila amaterska gledališka skupina Gledališče Bo. Šmarski gledališčniki so svoj prosti čas v zimskih mesecih preživljali na odru in uživali ob ustvarjanju različnih vlog, vsako pomlad pa že vabili občane v dvorano. V osemdesetih in devetdesetih letih so pripravili štirinajst različnih predstav, ki so doživele številne ponovitve doma in v gosteh ter skupini prinesle številna priznanja. V devetdesetih letih so na oder stopili tudi mladi ustvarjalci Mladinskega amaterskega gledališča Center pozornosti, s sedmimi uprizoritvami. V novem kulturnem domu se je skrbno ohranjala tradicija šmarskega amaterskega gledališkega ustvarjanja, ki je trajalo že od uprizarjanja vaških iger med obema vojnama in nekaj let po drugi svetovni vojni gledališkega ustvarjanja v okviru Kulturnega društva Anton Aškerc.

Samostojna kulturna pot v novi državi

Z osamosvojitvijo v lastno državo pred tridesetimi leti so se uresničile stoletne sanje naših prednikov in obrestoval se je vseletni trud negovanja slovenske kulture. Dobili smo priložnost umetniškega izražanja in ustvarjanja v lastni državi, kar je v nas prebudilo željo po lastni prepoznavnosti. Začeli smo obnavljati pozabljene kulturne spomenike in opozarjati na kulturno dediščino domačega kraja, poglobljeno se je razvijalo ljubiteljsko kulturno delovanje na številnih področjih. S časom je pristno podeželski in amaterski kulturni program pridobival profesionalni pridih. Na gledališki oder so stopala tudi gostujoča profesionalna gledališča. Poleg ljubiteljske kulture in gledališča je v devetdesetih letih razcvet doživel kino, likovna umetnost in knjižna produkcija pa sta se soočali tudi z drugimi državami sveta in širili svojo prepoznavnost.

Prvi slovenski trienale satire, humorja Aritas postavljen v Šmarje

V Šmarju je bil že takrat povezovalni člen pri organizaciji kulturnih dogodkov **Jožef Čakš**, takratni župan Občine Šmarje pri Jelšah in direktor Knjižnice Šmarje pri Jelšah, ki je imela pod okriljem tudi upravljanje kulturnega doma. Poleg številnih dogodkov, ki so jih oblikovali ljudje iz Šmarja, se je leta 1995 zgodilo nekaj novega in drugačnega. Slovenski akademski slikar **Stane Jagodič**, ki so ga otroška leta povezovala s Šmarjem, je pripeljal v naše kraje nacionalni kulturni dogodek, imenovan **1. Slovenski trienale satire, humorja Aritas**. Iz Šmarja so po vsej Sloveniji odmevala imena velikih slovenskih umetnikov in ustvarjalcev, ki so se pri nas naužili gostoljubnosti in lepot okoliških krajev.

Stane Jagodič se za Šmarje kot gostitelja trienala ni odločil zgolj iz mladostne navezanosti na kraj, temveč zaradi značilnih okoliščin, ki ljudi iz Šmarja in okolice povezujejo s humorjem. Pritegnile so ga hudomušne šaljive zgodbe o Lemberžanih, Kozje z ljudsko legendo o kozi in zmaju, slikovit Pilštanj s prangerjem in ajdovsko ženo ter Podsreda, v kateri je poleg Lemberga in Pilštanja prav tako pranger. Spomnil se je duhovitega kozjanskega razbojnika Guzaja, ki je znan po humornih dogodivščinah in potegavščinah. Predvsem pa so po njegovem mnenju Šmarčani že od nekdaj neugnani šaljivci, saj jim je nekoč vrtljiv jezik poganjala šmarnica, danes pa žlahtna vinska kapljica.

Prireditev se je začela v Jagodičevi galeriji na Brecljevem s humoristom Žarkom Petanom in otvoritvijo razstave akademskega slikarja Franceta Miheliča. Likovna dela satirikov iz tujine so razstavili v Rogaški Slatini, slovenske satirike pa v Šmarju, kjer sta potekala tudi satirični recital in Satirični kabare s Tonetom Fornezzijem Tofom. Da bi se Slovenci v svoji novi državi držali desetih božjih zapovedi in še kakšne po vrhu, pa so ob tej priložnosti v šmarskem trgu odkrili slovenski pranger **Homo Humanus**. Trienale satire, humorja Aritas se je v Šmarju odvijal do leta 2005. Šmarje je prestopilo prag v slovenski prostor kulture in s kulturnim domom, kjer so se odvijali številni dogodki, postalo središče kulturnega dogajanja v Obsotelju in na Kozjanskem. To poslanstvo kulture že več kot stoletje negujemo, varujemo, nadaljujemo, nadgrajujemo ..., v njem se zrcalijo obrazi naših prednikov, danes pa smo to mi sami.

Literatura:

- *Aritas: Slovenski trienale satire humorja, Aritas, 1995.*
- *15 let gledališče Bo 1975–1990, Kulturno društvo Anton Aškerc Šmarje pri Jelšah, 1990.*
- *Hiša prijazne kulture: 40 let Kulturnega doma Šmarje pri Jelšah, 2018.*

Mateja Žagar,
bibliotekarka, Domoznanska zbirka
Knjižnica Šmarje pri Jelšah

Tudi letos bo v Šmarju Parada učenja

Učenje je življenje – naj krepi in radosti! je geslo letošnjih Tednov vseživljenjskega učenja (TVU), ki bodo zaznamovali jesen.

V Knjižnici Šmarje pri Jelšah smo se razveselili rezultatov razpisa Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport za sofinanciranje programov in dejavnosti izobraževanja odraslih v letu 2021. Uspešni smo bili z vsemi prijavljenimi programi in tako smo tudi letos postali območni koordinator Tednov vseživljenjskega učenja (TVU), organizirali bomo Parado učenja, sofinancirano dobimo izvedbo vseh treh prijavljenih študijskih krožkov in tudi vseh treh univerz za tretje življenjsko obdobje, ki delujejo pod okriljem našega zavoda.

Univerze za tretje življenjsko obdobje so v juniju zaključile z delom. Prav tako zaključujemo z delom v študijskih krožkih, le z varovanci varstveno delovnega centra in stanovalci doma upokojencev se bomo srečevali tudi poleti. Tudi naš YouTube kanal bo ostal aktiven čez poletje, le število novih objav bo nekoliko manjše.

V septembru začenjamo z novo izobraževalno sezono, že kar prvi torek z univerzo za tretje življenjsko obdobje, 6. septembra pa s Tedni vseživljenjskega učenja (TVU), katerih osrednja prireditev bo celodnevna Parada učenja. 15. septembra bo potekala na več prizoriščih v Šmarju pri Jelšah, pa tudi v drugih krajih Obsotelja in Kozjanskega. Skupaj s partnerji bomo pripravili izobraževalne, športne, družabne in kulturne dogodke. Parada učenja bo potekala tudi virtualno z video predstavitvami na našem YouTube kanalu.

Utrinek z lanske Parade učenja. Foto: Žiga Lah Koštomaj

Veselimo se novih sodelovanj in skupnih uspešnih zgodb, ki jih pišemo v živo in na spletu.

Jana Turk Šulc, Knjižnica Šmarje pri Jelšah

Jani Pirš (1. 2. 1951-21. 4. 2021)

Pomladni dnevi so prinesli žalost v srca mnogih ljubiteljev glasbe ob novici, da je za vedno utihnil glas Janija Pirša. Pevca in avtorja iz Mestinja in Kristan Vrha, od koder je že kot otrok zakorakal v svet glasbe, ki jo je tenkočutno vrisal v srca domačih, prijateljev, sokrajanov, mnogih po naši deželi in preko meja.

Ob izgubi se v uteho odklepajo vrata skupaj ustvarjenih zgodb, pretkanih s prijateljstvom, z dobro voljo, petjem, igranjem, ko je vse ob sebi neizmerno veliko naučil, predvsem pa bodril in tistim, ki so dvomili v svoj uspeh, znal vliti pogum. Odpira se glasbena skrinja, ki jo je vztrajno pomagal polniti in ki bo ohranila bogat spomin nanj.

Med muzikante je korajžno zajadral, ko še ni dopolnil 18 let. Na začetku sta skupaj z bratom Francijem sodelovala z ansamblom Minerali. Kakšno leto je z njimi igral in prepeval povsem zastonj – srečen, da sploh lahko igra. Nato je krajši čas ustvarjal s Sladkogorskim triom in ansamblom Franca Lesjaka. Sledilo je 20-letno sodelovanje z ansamblom Toneta Celana, Rogaškim instrumentalnim kvintetom in duetom Atom s Stankom Fajsom. Pridružil se je tudi Mitji Mastnaku, z Bogdanom Trupejem pa sta ustanovila duo Gold.

Poln izkušenj je nato stopil na samostojno pot. Ne da se prešteti zabav in praznovanj, ki jih je popestril. Živel je za svoj edini poklic, užival v njem, ga opravljal s srcem, vedno pripravljen - s kitaro in glasom - pomagati tudi drugim: Vikiju Ašiču, Juretu Zdovcu, Zvonku Podkoritniku, ansamblu Kvintoni, Sotelskemu kvintetu in mnogim drugim. Z veseljem je sodeloval s pisci besedil in melodij, z založniki in glasbenimi producenti.

Spomin na njegovo bogato zapuščino bo ohranjen v zanimivih glasbenih posnetkih, saj arhivi hranijo veliko pesmi, nekatere izmed njih so že skoraj ponarodele. Ob svoji 70-letnici je v glasbeno skrinjo želel dodati še eno pesem, v kateri bi se zrcalilo njegovo zanimivo in bogato ustvarjanje. Usoda je hotela drugače, a obljuba, da bo v skrinjo dodana še ena pesem Janiju v spomin, ostaja. Ob slovesu jo dajejo glasbeni prijatelji, katerih srca ostajajo polna lepih pesmi in skupnih trenutkov.

Zapisali: glasbeni prijatelji

Vjekoslav Javorič
(11. 5. 1955-17. 4. 2021)

Zvonovi v cerkvi sv. Tomaža na Brecljevem so v aprilu zvonili drugače kot običajno. Poslovili so se od Slavka Javoriča, prvega soseda, sovaščana, tistega botra, ki jim je pomagal, da so prišli v starodavni zvonik te idilične cerkve na griču sredi vasi. Štomaški zvonovi so v troje zapeli leta 2003, po veliki slovesnosti in zaključku akcije zbiranja sredstev pod okriljem Slavka. Njihov zven bo vedno poln spominov in zahvale človeku, ki je domači vasi, našemu kraju in občini, dal izjemno veliko tistega, kar zmore človek, ki ima rad ljudi, domači kraj, kulturo, šport in družbeno življenje.

Slavko je svoji vasi in sovaščanom pustil neizbrisno sled dobrega človeka, soseda, prijatelja in vaščana, ki je ime Brecljevega ponesel širom naše dežele. Dogodki in srečanja, kulturni večeri, ljudski običaji, spominske slovesnosti in še vrsta prireditev, h katerim je znal pritegniti sovaščane, ljudske godce, humoriste, znane umetnike in kulturne delavce, ostajajo zapisani in v spominih tako domačinov kot številnih gostov, ki so prihajali na Brecljevo.

Z domačinom, akademskim slikarjem Stanetom Jagodičem, in z Brecljevčani je uredil njegov atelje v imeniten prostor za kulturne in družabne dogodke. Vrstile so se prireditve, ki so odmevale v celotnem slovenskem kulturnem prostoru, saj so bili gostje ugledni umetniki in kulturni delavci, poznani v vrhovih slovenske kulturne in družbene ustvarjalnosti. Svoje mesto pa so v programih dobili tudi domači ustvarjalci z območja občine in širše. Pustovanja-Štomaški pust, Martinovanja, lepe nedelje pri sv.Tomažu, koline, žetev po starem, 650 let Brecljevega s Prezlavsko listino, del festivala satire in humorja Aritas, likovne razstave in še veliko drugih dogodkov se je zvrstilo. Slavko pa je znal z vaškimi gospodinjami in vinogradniki poskrbeti tudi za prijetne zaključke teh dogodkov in tudi sam je dodal kakšno kulinarično presenečenje.

Mnogokrat je na teh dogodkih zaigrala šmarska godba na pihala, ki sta jo skupaj s Tinčekom Čuježem ustanovila leta 1993. Za godbo je imel posebno skrb, saj je skrbel za nakup glasbil, oblek, finančna sredstva za delovanje in program nastopov na večjih prireditvah in letnih koncertih.

Neizbrisen pečat je pustil tudi na področju športa, predvsem nogometa. Dolga leta je bil direktor Nogometnega kluba Šmarje in si prizadeval za kakovosten klubski nogomet in vključevanje mladih v to športno panogo. Zelo si je prizadeval za izgradnjo novega nogometnega stadiona, tribun in garderobnega objekta ter pomožnega nogometnega igrišča. Dosegel je posluh občine in tako ima danes Šmarje sodoben in urejen športni park z nogometnim igriščem.

Slavko pa je bil aktiven tudi na družbeno političnem področju. Po končani fakulteti se je najprej zaposlil v takratnih družbenopolitičnih organizacijah v Šmarju, Zvezi socialistične mladine in Socialistični zvezi delovnega ljudstva, od leta 1984 pa do upokojitve pa je bil zaposlen na Zavodu za zaposlovanje. Po nastanku nove občine Šmarje pri Jelšah je bil kar nekaj mandatov občinski svetnik na listi stranke DeSUS, katere aktiven član in predsednik je bil v občinskem merilu. Za aktivnosti na področju družbenega in društvenega dela je leta 2008 prejel priznanje Občine Šmarje pri Jelšah.

Ob spominu na Slavka nas preveva hvaležnost do vsega, kar je v svojem življenju naredil dobrega za domači kraj in sočloveka. HVALA v imenu vsega našega kraja, v imenu občinskih svetnikov, »torkašev«, prijateljev in sovaščanov z Brecljevega in sosednjih vasi, in vseh tistih, ki jim je s svojimi dobrimi deli pomagal k lepšim trenutkom življenja.

Jožef Čakš

Zbirajo pomoč za družino Drobinc

Konec maja 2021 je v Bukovju v Babni Gori zagorelo gospodarsko poslopje v velikosti 10 x 15 m. Požar je družini Drobinc uničil hlev, puhalnik, traktor, prikolico, motokultivator, motorno žago, električno in ročno orodje. Ker družina sama ne bo zmogla sanacije, se je Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Šmarje pri Jelšah na pobudo predsednika Ivana Žaberla odločil za zbiranje prostovoljnih prispevkov. Če lahko in želite pomagati, lahko svoj prispevek nakažete na račun:

Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Šmarje pri Jelšah
Celjska cesta 6
3240 Šmarje pri Jelšah
TRR: SI56 6100 0001 6073 732
Sklic: SI00 5-2021
BIC banke: HDELSI22
Koda namena: CHAR
s pripisom »POŽAR DROBINC«

HVALA.

Pomoč ob stiski na centru za socialno delo

Svetovanje je v širši javnosti pogosto premalo podarjena obliko pomoč ljudem. Svetovanje je na centru za socialno delo (CSD) namenjeno vsakomur, ki potrebuje pomoč pri preprečevanju in odpravljanju osebne stiske.

Vsak posameznik, družina ali skupnost se prej ali slej mora spopasti tudi s stiskami. Te so neizbežne in sestavni del življenja. Prav stiske so gonilo za spremembe. Uspešna razrešitev stisk narekuje našo oceno zadovoljstva s potekom nadaljnjega življenja. Poiskati pomoč v stiski pomeni pripravljenost za reševanje težav.

Prva socialna pomoč

Ena od oblik pomoči v teh trenutkih je svetovanje, ki ga nudijo tudi centri za socialno delo in je dostopno vsakomur. Te storitve so prostovoljne, brezplačne in na pobudo uporabnika. Socialnovarstvena storitev prva socialna pomoč je storitev, kjer lahko spregovorite o stiskah in težavah ter s pomočjo strokovnega delavca raziščete svoja pričakovanja in razmislite o predlogih za rešitev. Tu pridobite podatke, ki jih potrebujete za uspešno razrešitev težav, npr., katere mreže pomoči, programi, storitve in prejemki so vam na voljo, kako jih uveljaviti in kakšne so vaše dolžnosti.

Osebna pomoč

Če so vaše težave odnosne, psihološke ali psihosocialne narave, se lahko odločite za strokovno (psihološko) svetovanje v okviru storitve osebne pomoči, ki je namenjena posamezniku (v vseh starostnih obdobjih). Svetovanje je usmerjeno v bolj poglobljeno predelovanje osebnih stisk, učenje in spreminjanje manj funkcionalnih vzorcev mišljenja. Zaupni pogovori so namenjeni posameznikom, ki si želijo rešiti lastne težave in vprašanja ter zmorejo aktivno sodelovati v svetovalnem procesu in ob strokovni pomoči premagovati stiske in slediti načrtovanim ciljem in dogovorom. Pogovori pomembno prispevajo tudi k občutku razbremenitve bremena, ki ga prepogosto nosimo sami. S pogovorom o stiskah in dilemah se odpirajo možnosti za nove ideje, nov pogled in nove rešitve.

Tabuji in predsodki, povezani s psihološkim svetovanjem, nas pogosto odvrnejo od odločitve, da bi se za strokovno pomoč odločili. Čeprav je prav iskanje tovrstne pomoči znak moči in poguma, saj spregovoriti o težavah ni nikoli lahko. Zanemarjanje skrbi za duševno zdravje oz. zanikanje težav nas lahko privede do resnih čustvenih bolečin, ki negativno posežejo v naše vsakdanje življenje in kvarno vplivajo na naše bližnje.

Partnersko/družinsko svetovanje

Tudi želja po izboljšanju odnosov z ljudmi, ki nas obdajajo, je dober motiv za vključitev v partnersko in/ ali družinsko svetovanje. S poglobljenimi pogovori o sporih in raznoliki medosebni dinamiki med družinskimi člani, tako med partnerjema, kakor tudi med starši in otroci, prepoznavamo potrebe, hotenja in občutja naših bližnjih. Ob strokovni pomoči lahko na primeren način izrazimo tudi lastna občutja, želje in stiske. Družina je celica, ki »diha« in se spreminja glede na potrebe in želje vseh članov v družini. Prav spremembe pa lahko povzročajo stiske. Te se neizbežno pojavljajo v različnih obdobjih kot posledica številnih vzrokov. Vzroki lahko nastanejo izven družine ali znotraj nje, le eno od teh je, npr. najstniško obdobje, ki pogosto napoveduje zelo turbulentno obdobje za celotno družino. Med druge vzroke spadajo tudi različne vrste odvisnosti (npr. alkoholizem), nasilje v družini, travme, stresne situacije, tesnobe, dvomi vase in lastne sposobnosti.

Z odločitvijo o vključitvi v svetovanjem pomagamo sebi in vsem članom družine pri odpravljanju konfliktnih odnosov. Pravočasna odločitev za vključitev v svetovanje je odgovorna odločitev v izogib razpadu družine.

Nika Grmek, strokovna delavka,
CSD Celje, enota Šmarje pri Jelšah

Naprej po šmarski kulinarični poti

Recepti za domače in lokalne dobrote se običajno prenašajo iz roda v rod brez prave pisne oblike, vsaka gospodinja pa doda še kanček svojega, ki jih naredijo nekaj posebnega. Največkrat so pripravljene po občutku in okusu vsakega posameznika. Tudi tokratna recepta Polne žlice Filej in Gostilne Krpan vam prepuščamo v preizkušanje, vi pa jih le pripravite malo po svoje.

POGAČA IZ KVAŠENEGA TESTA S SKUTINIM NADEVOM IN ZAVIHANIM ROBOM, po katerem je tudi dobila svoja različna imena, je zelo preprosta sladka dobrota, ki ne sme manjkati, ko se opravljajo razna poljska dela in ob trgatvah.

Matic Javornik

ŠTAJERSKA KISLA JUHA je tradicionalna slovenska jed na žlico. Pripravljali so jo ob kolinah iz nogic, repa in uhljev ter jo okisali z vinom ali kisom. Jed je zelo krepčilna, zato se je gotovo ne bi branil niti Martin Krpan. Ob vampih in golažu je bila redno v ponudbi gostišča Šmarski hram kot zelo priljubljen obrok med ljudmi iz okoliških krajev, ki so prišli po opravkih v upravno središče. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja pa jo je v Šmarskem hramu okusil tudi nekdanji jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito.

Alenka Ratej

ZAFRKJEČA Z LIČKI PO RECEPTU PRABABICE FILEJ

(za 1 večjo pogačo)

Testo:
1 kg moke
3 jajca
ščep soli
2 žlici sladkorja
kocka kvasa in mleko za kvasec
2 dcl mleka
1 dcl vode ali več (odvisno od želene trdote testa)

Nadev:
1 kg domače skute
1 jajce
1 mala kisla smetana
1 vaniljin sladkor
3 žlice sladkorja
ščep soli
kozarec vloženih marelic

osebni arhiv

Testo zgnetemo in ga pustimo vzhajati. Nato ga z rokami raztegnemo v pomazanem pekaču. Nadev zmešamo, pomažemo sredino testa in robove zavihamo za nekaj centimetrov. Na sredino položimo marelice. Pečemo približno 30 minut na 180°C. Malo ohlajeno razrežemo na trikotnike. Marelice lahko po želji izpustimo ali položimo na že pečeno pogačo.

KRPANOVA KISLA JUHA (za 4 osebe)

500 g svinjine (250 g svinjskih tačk in 250 g svinjskega plečeta)
4 krompirji
2 lovorjeva lista
2 čebuli
ščepec majarona
3 žlice moke
3 stroki česna
1 dl jabolčnega kisa
1 žlička soli
5 zrn črnega popra
1 žlica nasekljanega peteršilja
2 korena (1 rdeč in 1 rumen)
1 zelena (10 dag)

Svinjsko pleče razrežemo na kocke, svinjske nogice pa na manjše kocke. V kozici segrejemo mast, dodamo sesekljano čebulo in prepražimo do zlato rumene barve. Dodamo česen in počakamo, da zadiši. V kozico damo še svinjsko pleče, sol, mleti poper, lovorjev list in majaron ter vse skupaj prepražimo. Dodamo še na kocke narezan krompir, korenje in zeleno. Vse skupaj zalijemo z vodo in kuhamo 1 uro. Nato juho zgostimo s podmetom iz moke in dodamo jabolčni kis.

Svinjske nogice skuhamo posebej v slani vodi. Kuhamo približno uro in pol oz. dokler meso ne odstopi od kosti. Skuhane svinjske nogice nato vložimo v kislo juho in jo postrežemo.

Novi dresi, novi načrti

Športno društvo Šmarje velja za enega bolj aktivnih športnih društev oziroma športnih organizacij v Sloveniji, kar potrjujejo tudi analitični podatki Športne unije Slovenije, katere član je društvo. Prireditvi Kolesarski maraton Šmarje pri Jelšah in Tek po šmarskih bregih, katerih organizator je društvo, sodita med bolj obiskane prireditve na območju Kozjanskega in Obsotelja.

Letos sta se kolesarska in tekaška sekcija dodatno povezali, in sicer z namenom organizacije še večjega in sodobnejšega kolesarskega maratona, prav tako pa bomo v skupnih barvah sodelovali na številnih kolesarskih tekmovanjih v Sloveniji in v tujini. Kolesarska sekcija je letos povečala število aktivnih članov, prav tako je posodobila in obogatila barve društva z nakupom novih kolesarskih dresov, ki so jih posebej za društvo izdelali v enem izmed najkvalitetnejših slovenskih proizvajalcev športnih oblačil podjetju Žolna šport.

Letos so se štirje naši člani udeležili tradicionalnega dogodka Bike fest Celje, isti člani so barve društva uspešno zastopali na množični prireditvi Diagonala335, kjer so v soboto, 19. junija, ob 00:01 startali vožnjo po slovenski diagonali iz vasi Trdkova na Goričkem in v popoldanskih urah po več kot 340 km in 3300 metrih višinske razlike uspešno prišli v cilj v Portorožu. V letošnjem načrtu imamo tudi kolesarjenje okoli Slovenije, udeležbo na drugih kolesarskih prireditvah in še kakšno posebno kolesarsko odpravo.

Športno društvo Šmarje pri Jelšah, bi se ob tej priložnosti želelo zahvaliti

Kolesarska sekcija je letos kupila nove drese za člane. Foto: arhiv društva

vsem sponzorjem in donatorjem, ki so nam priskočili na pomoč in nam olajšali nakup dresov. To so: Občina Šmarje pri Jelšah, Javni zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah, AS System, Magnum logistika, Hof bar, Lagerhof, pivovarna in pivnica Lipnik, gostilna Krpan, ŠmarjeTrans, Prolon, Fišer zavarovanja, Elatron, Petka.

Dejan Hribernik

Tek po šmarskih bregih

Pisalo se je leto 2016, ko se je začela zgodba Teka po šmarskih bregih. Takrat se je zbrala skupina entuziastov, ki je želela obuditi tekaško zgodbo v Šmarju pri Jelšah. Po uspešnih odzivih tek vsa leta pridobiva na prepoznavnosti širom Slovenije. Žal nam lani zaradi slabših epidemioloških razmer v državi v dveh terminih ni uspelo organizirati prireditve. Letos pa se nadejamo, da kljub prestavitvi teka na rezervni termin prireditev uspešno realiziramo.

Ker nam je pomembno druženje različnih generacij, smo se odločili, da tudi letos organiziramo pet tekaških razdalj, in sicer tri za najmlajše tekače, 10-kilometrsko in 5-kilometrsko. Celotno tekaško prireditev želimo tudi letos pripraviti tako, da bi z njo pritegnili domačine in v kozjansko območje privabili tudi številne obiskovalce iz drugih krajev Slovenije, ne glede na spol in starost.

»Tek po šmarskih bregih« je tudi letos uvrščen v Štajersko-Koroški pokal in bo na sporedu v soboto, 28. avgusta 2021. Start, cilj, otroški teki in spremljevalni program se bodo odvijali na atletski stezi za Osnovno šolo Šmarje pri Jelšah.

Dejan Hribernik

Uspešno zaključili 5. leto dela v Šmarju

Karate klub Kozjansko in Obsotelje že 5. leto v OŠ Šmarje pri Jelšah izvaja karate treninge.

V začetku junija je bilo v Ljutomeru ekipno državno prvenstvo, na katerem smo sodelovali s tremi ekipami in posojenim tekmovalcem. **Filip Lotrič**, **Leon Sodin** in **Tilen Prah** so v kategoriji kate dečki osvojili 2. mesto, v borbah pa osvojili naslov državnih prvakov. **Lili Križnik**, **Ana** in **Lea Bele** so v kategoriji borbe deklice tekmo končale na 3. mestu. **Žan Luka** Lesnika je nastopil kot posojeni tekmovalec z ekipo Karate kluba Žalec v kategoriji borbe mladinci, ki je osvojila naslov državnih prvakov.

Septembra začnemo z novimi vpisi v sezoni 2021/22 v Šmarju pri Jelšah ob sredah od 18. do 19. ure.

Miha Romih, Karate klub Kozjansko in Obsotelje

Vidimo se spet septembra! Foto: arhiv kluba

Šmarčana ekipna državna prvaka

Šestega junija 2021 je bilo v Ljutomeru ekipno državno prvenstvo v karateju. Udeleženci so tekmovali v katah in borbah. V kategorijah kata deklice oz. dečki sta ekipna državna prvaka postala tudi sestra **Tajda** (11 let) in brat **Tadej Mavsar** (8 let), učenca OŠ Šmarje pri Jelšah. Pri ekipi dečkov je sodeloval izposojeni tekmovalec Vinko Juraja iz Podčetrtka, pri ekipi deklic pa Ana Verčko iz Lovrenca na Pohorju.

Tajda in Tadej sta tri leta in pol trenirala v Karate klubu Rogaška Slatina, sedaj tekmujeta za Karate klub Seki, ki izvaja treninge v Slovenskih Konjicah in Velenju. Karate klub Seki je na razvrstitvi tekmovanja v Ljutomeru zasedel prvo mesto po številu in žlahtnosti medalj.

Toni Mavsar

Tajda (drži šmarsko zastavo) in Tadej Mavsar (drugi z desne) sta ekipna državna prvaka. Foto: osebni arhiv

Na snidenje v novi sezoni!

Nogometni klub Šmarje pri Jelšah je s prijetnim druženjem otrok in staršev zaključil z epidemijo obarvano sezono 2020/21. V prijetnem vzdušju so se predstavile selekcije otrok, ki jim je ta šport blizu in v njem uživajo. Ob tem nismo pozabili niti na poučno noto, saj smo predstavili postopke oživljanja in uporabo defibrilatorja, katerega namestitev sta omogočili podjetje Vitli Krpan in Občina Šmarje pri Jelšah.

Hvala vsem za udeležbo, celoletni trud, sodelovanje, pomoč in podporo. Z novimi aktivnostmi začnemo že v drugi polovici julija. Se vidimo. Pa lepe počitnice!

NK Šmarje pri Jelšah

V Šmarju od letos trenira tudi dekliška ekipa. Foto: arhiv kluba

Mladi, korona & šola

V obdobju, ko veljajo posebne razmere, smo se dijaki, učenci in študenti izobraževali na daljavo. Šolanje na ta način pa je imelo prednosti in slabosti. Prednost za marsikoga je bil vsekakor daljši jutranji spanec. Nasprotno pa se je bilo veliko težje osredotočiti na predavanje profesorja, prav tako pa vsi niso imeli pogojev za šolanje na ta način (niso imeli računalnika, dostopa do interneta ...). Pomanjkljivost tovrstnega šolanja je tudi okrnjena neverbalna komunikacija, saj drže in gest rok sploh ne moremo videti. Klepetalnik, ki je vgrajen v platforme, na katerih je bil izveden pouk na daljavo, se sicer zdi zelo uporaben, a se mešanje pisne in verbalne komunikacije konča kot dodatna obremenitev. Največja negativna posledica pa je pomanjkanje stikov s prijatelji in socialnega življenja, ki se je v tem obdobju preselil na splet.

Rok Krivokapić

Mini maturanti

Letošnje šolsko leto smo prireditev Mini maturanti obeležili na malo drugačen način kot doslej. Navadno je prireditev potekala slovesno v kulturnem domu, ob navzočnosti staršev, tokrat pa smo slovo od mini maturantov izvedli kar v igralnici.

Zavedamo se, kako pomembna prelomnica za otroke in starše je prehod iz vrtca v šolo. V ta namen smo strokovne delavke poskrbele za pester program in ga ovekovečile v video objektiv. Slednjega so si starši lahko ogledali na roditeljskem sestanku. Ob prepevanju, plesu, deklamacijah in ganljivem govoru ravnateljice nihče ni ostal ravnodušen. Pozabili nismo niti na maturantsko opravo in majhno pozornost za otroke, ki je vsakoletna popotnica mini maturantov. Verjamemo, da bo prireditev ostala v lepem spominu tako otrokom kot staršem. Otroci bodo septembra odkorakali skozi šolska vrata s ponosom, pozitivnimi izkušnjami in veščinami, ki so si jih za življenje pridobivali skozi vsa leta v vrtcu.

Marija Kadenšek in Tanja Zagorščak, vzgojiteljici, in ostale strokovne delavke

Mini maturanti. Foto: arhiv vrtca

Tradicionalni slovenski zajtrk v vrtcu

Ta, zdaj že tradicionalni dogodek, se je razvil na pobudo čebelarjev, najprej kot medeni zajtrk. Letos smo se v vrtcu odločili, še zlasti glede na spremenjen letni čas tega zajtrka, da bomo ves teden posvetili čebelam, medonosnim rastlinam, pomenu čebelarstva, kmetijske dejavnosti in lokalno pridelane hrane. Tako smo se za nasvet in gradivo obrnili tudi na dr. Petra Kozmusa, vodilnega strokovnjaka s področja vzreje krajnske čebele iz Čebelarske zveze Slovenije. Povedal je marsikaj zanimivega in nam poslal zloženke, pobarvanke in brošure na temo čebelarstva.

Otroci so tako spoznali življenje čebel v čebeljem panju, o medonosnih rastlinah, hrani za čebele in nenazadnje o njihovih pridelkih, ki jih ljudje s pridom uživamo. Pod čebelarjevim vodstvom so si ogledali tudi čebelnjak.

V tem letnem času se obilo dogaja tudi na travnikih in poljih in na sploh je živahno na kmetijah. Tako je bil pri vzgojnem delu poudarek tudi na lokalno pridelani hrani in dejstvu, da tako pripomoremo k ohranjanju delovnih mest na podeželju. Obiskali so tudi kmetijo.

Verjamemo, da skupaj zmoremo več, zato želimo dati tej temi še poseben poudarek. Le s skupnim trudom za ohranitev čebel, varovanje okolja in kar najbolj naravno pridelane hrane bomo lahko uspeli. V naših rokah je, kaj predajamo otrokom jutri.

Ida Valek, Otroški vrtec Šmarje pri Jelšah

Otroci so spoznali življenje čebel v panju. Foto: arhiv vrtca

Ob koncu

Preteklo šolsko leto nam je postreglo s precejšnjo dozo nepričakovanih izzivov, s katerimi smo se uspešno spopadli. Izvajali in sodelovali smo pri 11 projektih. Izdali smo knjižico Ko se v šoli zatakne z namenom splošnega informiranja staršev, ki razmišljajo o prešolanju svojega otroka. Sposoditi si jo bo mogoče v knjižnicah in šolah naše regije.

V tem šolskem letu je šolo obiskovalo 44 učencev na matični šoli v Rogaški Slatini in 5 učencev na dislocirani enoti Podčetrtek. Vsi so se udeleževali različnih tekmovanj, likovnih in drugih natečajev. Po še enem uspešnem letu gremo na zasluženo počitnice, da bomo 1. septembra prestopili šolski prag polni energije in pripravljeni na nove dogodivščine.

III. OŠ Rogaška Slatina

Devetošolci III. OŠ Rogaška Slatina: (stojijo): Jan Beg, Nejc Polajžar, Primož Oset, Dopart Gashi; (sedijo): Špela Stancer, Jona Zumer, spremljevalka Aleksandra Domadenik, razredničarka Tatjana Strgar Kodrič, Uroš Aleksić. Foto: arhiv šole

ŠMARSKI ARGO

Šmargo anekdoti

Fčoskjeda smuo travuo iz kuosuo kusijl puo nuoših šmorskih brejgah, pa bruozde trousl, na rouke ubročal, f plaste dejval, iz kuolam v dulijnuo vločl. Puokl pa karmuo iz vijlam na puod zmetaval, kločl pa tekau, de jie skuor vuoda vuon prtjikla.

Pa kauvuo mlajku suo majle noše lavike Rijča in Lijsa puo tokem fujtri! Ceu kautar smetane jie biu puo varhi, dišolu pa puo cejli hijši, kuo se jie kouhaluo. Še zaj ga vouham. Mmm, koruzni žgonki iz dumua zamlajte mouke pa mlajku zram za frauštik.

Njes pa samuo nejka zabarnij puo tronki, dvokrat se ubarneš pa jie ži fsje skločenuo f plastiki. Pa se mauremuo jiet iz cojtum napraj. Sn pa mijsla, de se buomou f tuotem stulajtji ži fsij iz električnim autam vuzijl, pa se šele rouke učijmu vmijvat.

Martina Skutnik

SLOVARČEK:

fčoskjeda - včasih, nekoč
plast - v obliki polkrogle naloženo seno, kopica, kup
karma - posušena trava, seno
puod - skedenj
lavika - krava, kravica
fujtar - hrana, krma
kautar - odeja
žgonki - žganci
frauštik - zajtrk
tronik - travnik, košenina
čijnek - majhen
šircl - moški predpasnik
nasruati - pošaliti
fujtrati - hraniti, krmiti

Star ate mi jie razluagau, de kuo sn biu še tekau čijnek, de sn se mu še puod šircl skrivau, me jie htiu nejka nasruat. Kuo sma šla kure fujtrat, sn videu, kak jie skuočuo petjeln na kuro. Pa pravi star ate: »Jedi petjelna nažjeni, jua vijdiš, de kuro tjepe!« Sn pa buojde rejkuo: »Se je ne tjepe, če ji buo sejme dau!«

Cajti se spreminjajuo, zaj ži vuotruoc kmal vejuo, za kuoga se grej.

Urban Petek

Stran urejа Žiga Petek

GASTARBAJTER

DAVID ŠARLAH se nam je oglasil iz mesta Champaign v zvezni državi Illinois (ZDA), kjer od leta 2014 dela na Univerzi Illinois. S svojo skupino raziskuje sintetično pridobivanje redkih naravnih spojin, katerih izolacija je omejena na naravne vire. To so kompleksne sestavine, ki so v različnih tropskih rastlinah, morskih koralah in spužvah, za katere vemo, da imajo zdravilne lastnosti, ki lahko pomembno vplivajo na razvoj zdravil proti raku in mikroorganizmom. Ko ima kaj prostega časa, rad potuje po svetu, ali pa gre na krajšo turo z motorjem, še posebej, če se najde kdo, ki gre zraven.

Kaj je vzrok, da nekdo postane gastarbajter? Lahko je brezmejni interes po izkustvu novih krajev in kultur, močan impulz, ki te nenadoma odvleče, ali pa morda eksistenčna težnja po boljšem oziroma drugačnem življenju tam nekje drugje. Kar je zagotovo, vsak gastarbajter ima edinstveno zgodbo, mešanico različnih razlogov in sanj, ki ga odpelje drugam.

Mene je iz Slovenije odvlekla kemija, nekaj, kar se je začelo v Šmarju, potem rastlo v Celju in na koncu dozorelo v Ljubljani. Na vsaki od teh stopenj sem imel priložnost videti, kaj me lahko čaka naprej, če se le potrudim. Hkrati sem bil obdan z družino, učitelji, pa tudi prijatelji in znanci, ki so mi ponudili neizmerno podporo na tej poti. V osnovni šoli sem se srečal in postal fasciniran nad kemijo. To me je pognalo na srednjo kemijsko, kjer se je ta strast močno okrepila. Tam nekje sem šel delat eksperimente tudi na faks in začel sanjati, kako bi bilo lepo to študirati. Par let kasneje se je to uresničilo, s tem pa so tudi sanje postale bolj prefinjene in zrele. V laboratoriju na univerzi sem bil obkrožen z doktorandi in prav rad sem si predstavljal, da bi take raziskave nekoč počel tudi jaz. V tem obdobju je preskočila moja gastarbajterska iskrica. Med študijem sem bil izpostavljen različnim vrstam kemije in spoznal, da meni najljubše organske sinteze pri nas ni veliko. Namesto delati nekaj, kar bi me manj veselilo, sem pisal profesorjem v ZDA in jih vprašal, če lahko pridem delat k njim čez poletje. Na srečo jih je nekaj odgovorilo "yes", tako da sem dve poletji preživel preko luže. Poleg odličnega delovnega okolja sem bil izpostavljen tudi mentaliteti "ameriških sanj". To v glavnem pomeni, da bolj, kot se trudiš, dlje prideš, oziroma nebo je limit, kot radi tam rečejo. To naj bi še posebej držalo, če delaš tisto, kar te res veseli.

Po vseh teh izkušnjah sem spoznal, da bo treba dvigniti sidro in odjadrati, če želim slediti sanjam še naprej. Zato sem po zaključku študija v Ljubljani spakiral in nadaljeval izobraževanje v ZDA in Švici. Ampak to je zdaj že zgodovina, prav kmalu bo 15 let, odkar sem odšel. Trenutno sem izredni profesor na univerzah v Illinoisu in Paviji (Italija). Razen nekaj predavanj večino časa namenim delu s svojimi doktorandi, zdaj jih imam že kar nekaj. Poleg kemije nam je skupno to, da smo vsi gastarbajtarji. Vsak je prišel iz svojega konca sveta, od Azije, Rusije, Evrope – tudi Slovenije, pa do vseh predelov obeh Amerik. Družno delamo, izmenjujemo znanje in izkušnje, delimo svoje kulture, predvsem pa lovimo sanje, vsak pač na neki svoji stopnji življenja. Jaz sem zdaj točno tam, kar sem od nekdaj sanjal. Trenutno se ne sprašujem več, kje bom čez nekaj let, saj imam ogromno prostora, da lahko še naprej rastem in se razvijam ter hkrati počnem tisto, kar me najbolj veseli.

Gastarbajterstvo je zanimiv način življenja. Ko spoznaš, da so meje samo na zemljevidu in ko narediš prvi korak proti nečemu, kar res hočeš, je težko iti nazaj. Zagotovo potrebuješ tudi nekaj sreče in pravo priložnost. Predvsem pa se moraš zavedati, da sanje ne delajo, če ne delaš ti.

Lep pozdrav vsem doma v Šmarju in okolici!

D. Šarlah

David Šarlah
2309 1/2 Carlisle Dr.
Champaign, IL 61821, USA

PRIREDITVENI VODNIK

KONCERTI

Rokovo poletje: Ples saksofonov

torek, 6. julij, ob 20.00, atrij Muzeja baroka
Rok Volk – sopranski saksofon, Gorazd Topolovec – altovski saksofon, Anja Kožuh – tenorski saksofon, Žiga Vešligaj – baritonski saksofon

Rokovo poletje: Razglednice baroka

četrtek, 19. avgust, ob 20.00, cerkev sv. Roka
Vita Benko – flavta, Ana Dolžan – violina, Sebastian Bertoncelj – violončelo

Rokovo poletje: Glasbena impresija

četrtek, 26. avgust, ob 20.00, cerkev sv. Roka
Monika Volarič – flavta, Lara Hrastnik – harfa

Rokovo poletje: 40 stopinj

ponedeljek, 30. avgust, ob 20.00, cerkev sv. Roka
Mešani pevski zbor Bistrica ob Sotli z zborovodkinjo Špelo Drašler + gostje Mariborski oktet

ZA OTROKE

Poletna pravljična doživetja

Knjižnica Šmarje pri Jelšah organizira poletne pravljične urice za otroke. Te bodo v torek, **6. in 20. julija ob 18.00** v knjižnici, v torek, **3. in 31. avgusta, pa ob 17.00** v Muzeju baroka.

Poletno gledališče

Poletno gledališče pred knjižnico z Gledališčem Pravljičarna, igrana animacijska predstava Travniške zgodbe v **četrtek, 15. 7., ob 18.00** na ploščadi pred Knjižnico Šmarje pri Jelšah.

Igrana animacijska predstava Buča debeluča v **četrtek, 12. 8., ob 18.00** na ploščadi pred Knjižnico Šmarje pri Jelšah.

ŠPORTNE PRIREDITVE

Šmarski kolesarski maraton

18. Šmarski kolesarski maraton bo v nedeljo, 1. avgusta, od 10.00. Start bo pri Magnum logistiki v Šmarju pri Jelšah. Kolesariti bo mogoče po treh progah, dolgih, 20, 42 in 62 km. Prijavnina je 15 EUR, obvezna zaščitna čelada, predvsem za otroke. Nagrade za udeležence: majica, kolajna, malica. Potekal bo srečelov, obvezno bo spoštovanje tedaj veljavnih zaščitnih ukrepov.

Tek po šmarskih bregih

Start, cilj, otroški teki in spremljevalni program se bodo odvijali na atletski stezi za osnovno šolo Šmarje pri Jelšah. Športni dogodek bo v **soboto, 28. avgusta**.

OSTALE PRIREDITVE

Teden vseživljenjskega učenja

Od 6. septembra do 10. oktobra bodo potekali tedni vseživljenjskega učenja s številnimi prireditvami. Podrobnejši seznam najdete na https://tvu.acs.si/sl/koledar/.

UTŽO

V torek, 7. septembra, ob 9.00 bo uvodno srečanje novega študijskega leta univerze za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Šmarje pri Jelšah. Dogodek bo v Kulturnem domu Šmarje pri Jelšah.

Parada učenja

V sredo, 15. septembra, bodo na različnih prizoriščih v Šmarju pri Jelšah potekale različne vsebine v sklopu letošnje Parade učenja. V sodelovanju z ustanovami in društvi bo dogodek izvedla Knjižnica Šmarje pri Jelšah.

KRVODAJALSKA AKCIJA

Šmarje pri Jelšah

Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Šmarje pri Jelšah vabi na krvodajalsko akcijo, ki bo v **četrtek, 22. julija, od 7.00 do 10.30 v Kulturnem domu Šmarje pri Jelšah**. Zaradi trenutnih razmer krvodajalce prosijo, da se o uri odvzema krvi dogovorijo na telefonski številki Transfuzijskega centra Celje 03 423 35 97, od 7.30 do 15.00.

Objavljeni so podatki, ki smo jih od organizatorjev prejeli do 20. junija. Organizatorji si pridržujejo pravico do spremembe programa, ki jih sporočajo preko običajnih komunikacijskih kanalov.